

KOD

Časopis
Komore doktora medicine
Republike Srpske

JUNI 2009.

BROJ 19

GODINA VIII

PHARMA

...gamma

Kvalitetniji život za dijabetičare

Metfogamma® 500, 850, 1000

film tablete
(metformin)

Vitamini za dijabetičare

Milgamma® 100

obložene tablete
(benfotiamin,
piridoksin)

Milgamma® N

rastvor za injekciju
(tiamin, piridoksin,
cijanokobalamin)

Thiogamma®600 oral

film tablete
(alfa-lipoiniska kiselina)

Thiogamma®600 injekt

koncentrat za rastvor
za infuziju
(alfa-lipoiniska kiselina)

Gabagamma®100, 300, 400

kapsule, tvrde
(gabapentin)

**Wörwag Pharma
Predstavništvo BH**
78000 Banja Luka, Pave Radana 20
Republika Srpska
Tel.: +387 51 315 414
Fax.: +387 51 315 411

IZDAVAČ

Komora doktora medicine RS

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Prof. dr Gostimir Mikač

UREDNIK

Željka Grabež Biuković

TEHNIČKI UREDNIK

Goran Vuleta

SEKRETAR REDAKCIJE

Dr Valentina Soldat-Stanković

MARKETING I DISTRIBUCIJA

Dr Siniša Stanković

LEKTOR

Nedeljko Trivić

NASLOVNA STRANA

COLORADO RAFTING

Weblog

ADRESA REDAKCIJE

KOD, Prvog krajiškog korpusa 4/1

78000 Banja Luka, RS, BiH

Tel/fax: ++387 51 329 363

e-mail: casopiskod@blic.net

ŠTAMPA

Art print, Banja Luka

Časopis je oslobođen poreza na promet na osnovu člana 33. stav 1. tačka 9, Zakona o akcizama i porezu na promet, rješenjem br: 06/6-61-882/02, Ministarstva nauke i kulture RS

KME

Kontinuirana medicinska edukacija podrazumijeva proces usavršavanja kome programski kontinuitet i kvalitet daju smisao. U uređenom sistemu se zna ko je nadležan za njegovu realizaciju, ko biva edukovan i ko su edukatori.

Nažalost, u našem slučaju nadležnost se svojata kako kome (i kada) odgovara! Predavanja se često organizuju “na brzaka”, bez jasno definisane ciljne grupe. Pojedine predavače, sumnjive stručnosti i iskustva, bilo bi neprimjereno nazvati edukatorima. Apsurdno je da se na takva predavanja odlazi samo zbog “potvrde o prisustvu” kojom se dobije par bodova neophodnih za produženje licence. A ipak je tako!

Da ne spominjem sve agresivniji nastup farmaceutskih kuća koje predavanjima u ime specijalističkih udruženja, iznova ispiru mozak starim, redizajniranim farmakokinetikama. No, tu uz 2 boda dobijete i koktel! Ni koktel, niti “gala večera” nas ne mogu amnestirati moralne odgovornosti prema činjenici da je više od 50 posto predavanja u suštini, promocija pojedinih lijekova!

Dobra volja da se organizuje kvalitetno predavanje, ili naučni skup, još uvijek postoji, ali nedostaje novac. U žargonu bi se reklo, za dobru svirku treba dobra lova. Za sada mi sve liči na kafanu u kojoj raštimana muzika zadovoljava samo zbog toga što se već dobro popilo! Pa nek’ ide kako ide.

A prava KME je pravi izazov!

Prof. dr Gostimir Mikač

■ Sadržaj

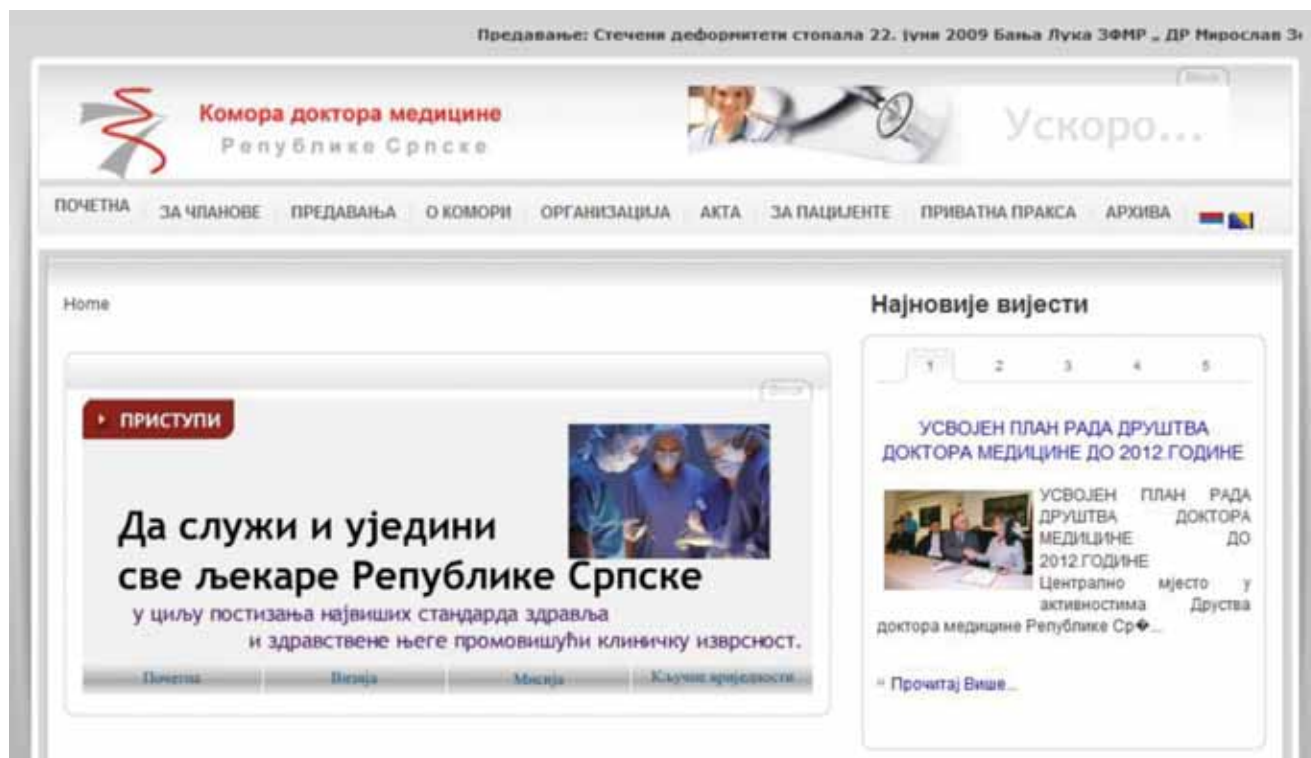
<i>Riječ urednika</i>	
KME	3
<i>Pečat</i>	
www.komoradoktorars.org	6
<i>Sastanak predstavnika Komora</i>	
Pripreme za Minhenski sastanak	7
<i>Skupština Društva doktora medicine RS</i>	
Usvojen plan rada Društva do 2012. g.	8
Potpisan protokol o saradnji sa	
specijalističkim udruženjima	9
Udruženja i sekcije Društva	9
<i>Međunarodna saradnja</i>	
Za slobodnu medicinsku profesiju	
bez uticaja politike	12
<i>Intervju: mr sc. dr Milorad Vojčić</i>	
Rukovodioci imaju posebne odgovornosti ..	15
<i>Aktivnosti Komore doktora medicine RS</i>	
Primarijati na Svjetski dan zdravlja	20
Sastanci komisija	21
<i>Komisija doktora medicine koji obavljaju privatnu praksu</i>	
Program rada za 2009. godinu	22
<i>Komisija za unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite Komore</i>	
Izvještaj sa sastanka odbora za zdravstvo .	23

<i>Dom zdravlja Bijeljina</i>	
Preventivni mamografski pregledi	24
<i>Projekat: Politika primarne zdravstvene zaštite na Balkanu</i>	
Dobra komunikacija je put ka ostvarenju cilja	25
<i>Plave strane</i>	
Reforma nastave i programa studiranja	26
<i>Slika za sjećanje</i>	
Prof. dr Slobodan Bilbija	28
<i>KME</i>	
Predavanja bodovana od strane Komisije za kontinuiranu medicinsku edukaciju	30
<i>Pedijatrijski dani</i>	
Nova znanja o dostignućima u pedijatriji	42
<i>Razgovori s povodom</i>	
Uskoro ćemo uvoziti pedijatre	44
<i>Štokholm</i>	
Evropski kongres o moždanom udaru	47
<i>Umijeće življenja</i>	
Nova prilika za staru ljubav - slikarstvo	48
<i>Knjige koje čitamo</i>	
Victoria Hislop: Otok	49
<i>Stručni sastanci u svijetu</i>	
Novembar 2009. - februar 2010.	50

Pečat

www.komoradoktorars.org

Poštovane kolege,

Kao što smo planirali i obećali informisanje doktora dobija nove forme i sadržaje. Pred vama ja nova **web stranica: www.komoradoktorars.org**, na kojoj ćete naći najvažnije informacije o radu Komore, edukaciji, novostima iz različitih segmenata . . .

Na vaše e-mail adrese redovno ćete dobijati Bilten Komore koji će vas u kratkim crtama obavještavati o bitnim događajima iz naš profesije.

Iskreno vjerujem da je ovo dobar način da se zbliže članovi porodice doktora medicine i da će se ovako znatno pomoći svakom članu, ne samo u komunikaciji i edukaciji, već i u iznalaženju rješenja za lične probleme. Molimo vas da Komori prijavite vaše e-mail adrese.

Svaka sugestija nam je dobro došla.

Predsjednik Komore doktora medicine RS
Doc. dr Momčilo Biuković

Sastanak predstavnika Komora doktora medicine Njemačke, Republike Srpske i Federacije BiH u Sarajevu

PRIPREME ZA MINHENSKI SASTANAK

Osnivanje Saveza komora na nivou Bosne i Hercegovine, o kome će se raspravljati na sastanku u Minhenu u septembru ove godine, moguće je tek nakon formiranja komore Federacije BiH

Komora doktora medicine Republike Srpske je dobro organizovana i spremna da, nakon formiranja komore doktora medicine na nivou Federacije sarađuje u formiranju saveza komora, istaknuto je na sastanku održanom u Njemačkoj ambasadi, u Sarajevu 22. juna ove godine, kojem su prisustvovali predstavnici Njemačke komore dr Ramin Parsa-Parsi, predsjednik Komisije za međunarodnu saradnju i Domen Podnar, član istoimene komisije; predstavnici Komore doktora medicine Republike Srpske prof. dr Aleksandar Lazarević, prim. dr Milan Pejić i doc. dr Dejan Bokonjić, te predstavnici komora doktora medicine Sarajevskog, Tuzlanskog, Zeničko-Dobojskog i Unsko-Sanskog kantona. Predstavnici ostalih kantona nisu prisustvovali.

Glavna tema sastanka odnosila se na pripremu skupa njemačkih i komora Bosne i Hercegovine koji će se održati početkom septembra ove godine u Minhenu. U radu skupa učestvovali su predstavnici komora Austrije i Slovenije. Svi učesnici će predstaviti svoje komore, njihov način organizo-

vanja i odlučivanja. Predviđena je diskusija vezana za organizaciju komore na nivou Federacije BiH i nivou Bosne i Hercegovine. Razmotrili bi se svi pravni aspekti vezani za osnivanje saveza na nivou BiH, čiji bi članovi bili predstavnici dvije entitetske komore, dok doktori medicine ostaju u nadležnosti lokalne entitetske (kantonalne) komore.

Sličan način organizovanja predložen je i na sastanku u Ljubljani prije dvije godine, ali zbog teškoća u saradnji kantonalnih komora na formiranju zajedničke komore Federacije, nije došlo do njegove realizacije. Stoga je, kao vrlo konstruktivan,

LOKALNE KOMORE IMAJU VELIKU AUTONOMIJU

Ovom prilikom je dr Parsa predstavio organizaciju Njemačkih komora na nivou federalnih jedinica i na nivou države, istakavši da je krovna institucija zadužena za kreiranje generalne politike dok lokalne komore imaju potpunu autonomiju. Njihov glavni zadatak je briga oko specijalizacije doktora, kontinuirane medicinske edukacije i licenciranja. U toku pet godina potrebno je sakupiti 250 bodova KME. Bodovi prikupljeni u jednoj federalnoj jedinici se priznaju u drugoj.

usvojen prijedlog prof. Lazarevića da se prije odlaska u Minhen sastanu predstavnici svih kantonalnih komora i dogovore formiranje komore na nivou Federacije, što bi predstavljalo prvi korak za osnivanje krovne institucije na nivou Bosne i Hercegovine.

USVOJEN PLAN RADA DRUŠTVA DO 2012.GODINE

Centralno mjesto u aktivnostima Društva doktora medicine Republike Srpske u nastupaćem periodu zauzeće unapređenje rada podružnica i aktivnija saradnja sa specijalističkim udruženjima, odlučili su članovi Skupštine Društva usvajajući Plana rada za period od 2009. do 2012. godine. To podrazumijeva organizacionu, knjigovodstvenu i pravnu podršku podružnicama koje će u narednom periodu imati bolje prostorne i tehničke uslove za rad. Društvo se obavezalo da će slijediti statutarne odredbe koje nalažu plansko i kontinuirano usavršavanje svojih članova- doktora medicine - kroz predavanja, kurseve, kongrese, studijska putovanja, praćenje najsavremenijih dostignuća

u medicinskoj praksi i iniciranjem naučno-istraživačkog rada u svim oblastima. Više će se raditi na organizovanju stručnih aktivnosti svih specijalističkih udruženja u sjedištima podružnica kako bi regionalna organizacija omogućila češće i dostupne edukacije svim članovima Društva. Planom je predviđena i redovnija informativna djelatnost koja, između ostalog, nalaže redovno izlaženje stručnog časopisa *Scripta medica*.

Prije usvajanja Plana članovi Skupštine doktora medicine Republike Srpske su usvojili i izvještaj o radu i finansijski izvještaj za 2008. godinu.

POTPISAN PROTOKOL O SARADNJI SA SPECIJALISTIČKIM UDRUŽENJIMA

Predsjednik Društva doktora medicine, prof. dr Duško Vasić, i predsjednica Udruženja onkologa RS, dr Gordana Malčić na potpisivanju Protokola

Na Skupštini Društva doktora medicine održanoj 15.maja ove godine u Banjaluci, predsjednik Društva doktora medicine, prof. dr Duško Vasić, i predsjednici specijalističkih udruženja potpisali su *Protokol o saradnji*.

Ovim sporazumom potpisnici su se obavezali da trajno rade i saraduju na izvršavanju zakonskih i statutarnih ciljeva i zadataka.

Potpisivanju protokola prisustvovali su ministar zdravlja i socijalne zaštite, prof. dr Ranko Škrbić, i predsjednik Komore doktora medicine, doc. dr Momčilo Biuković.

UDRUŽENJA I SEKCIJE DRUŠTVA DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE

Udruženje fizijatara RS Dr Nataša Tomić Zavod za medicinsku rehabilitaciju „Dr M. Zotović”, Banja Luka Tel. 051-305-522 tomiceva@yahoo.com	Udruženje dermatovenerologa RS Prof. dr Bogdan Zrnić Specijalistička ambulanta „Medicom”, B. Luka Tel. 051-316-930 zrnicb@inecco.net	Udruženje ljekara sportske medicine RS Prim. dr Nikola Gaćeša Jug Bogdana 2, Banja Luka Tel. 065-597-111
Udruženje urologa RS Doc. dr Snježana Milićević Klinika za urologiju Klinički centar Banja Luka Tel. 051/343-245 smilicevic@blic.net	Društvo ljekara medicine rada RS Dr Vesna Paleksić Zavod za medicinu rada i sporta Banja Luka Tel. 051-213-047	Udruženje anesteziologa i reanimatologa RS Dr Milan Švraka Opšta bolnica Gradiška Tel. 051/813-433 svraka@blic.net

<p>Udruženje oftalmologa RS Mr sci. med. Milorad Vojčić Klinički centar Banja Luka Tel. 051/342-667 vojci@blic.net</p>	<p>Udruženje pneumoftziologa RS Prof. dr Krsto Jandrić Klinički centar Banja Luka Tel. 051-217-921 pulmo.bl@blic.net</p>	<p>Udruženje ginekologa RS Prof. dr Rade Vilendečić Klinički centar Banja Luka Tel. 051-342-100</p>
<p>Udruženje neurologa RS Doc. dr Milan Arbutina Neurološka klinika Klinički centar Banja Luka Tel. 051-342-100 neurologija@blic.net</p>	<p>Udruženje ortopeda i traumatologa RS Prim. dr Slavko Manojlović Zavod za medicinsku rehabilitaciju „Dr M. Zotović“, Banja Luka Tel. 051- 305-522</p>	<p>Udruženje nefrologa RS Dr sci. med. Milorad Grujičić Interna klinika, Klinički centar Banja Luka Tel. 051-342-100 grujicicm@blic.net</p>
<p>Udruženje kardiologa RS Prim. dr Milenko Krneta "Intermedik" Banja Luka Tel. 051-216-661 demilco@blic.net</p>	<p>Udruženje pedijataru RS Prof. dr Jelica Predojević-Samardžić Klinika za dječje bolesti, Klinički centar B. Luka Tel. 051-342-339 jelica.predojevic@kc-bl.com</p>	<p>Udruženje otorinolaringologa RS Doc. dr Slobodan Spremo Klinički centar Banja Luka Tel. 051-342-100 spremo@blic.net</p>
<p>Udruženje za osteoporozu RS Mr sc. med. Tamara Popović Institut Mlječanica Tel. 052-444-100 tamaralukac@yahoo.com</p>	<p>Udruženje medicinskih mikrobiologa i parazitologa RS Prof. dr Miroslav Petković Medicinski fakultet Banja Luka Tel. 051-216-511 petkovic@inecco.net</p>	<p>Udruženje epidemiologa RS Prim. dr Bogdan Milenković Dom zdravlja Gradiška Tel. 051-813-277</p>
<p>Udruženje psihijataru RS Prim. dr Joka Blagovčanin-Simić Psihijatrijska klinika KC Banja Luka Tel. 051-469-088, joka_simic@spinter.net</p>	<p>Udruženje specijalista porodične medicine RS Dr Draško Kuprešak Agencija za akreditaciju i unapređenje kvalitete zdr. zaštite RS Tel. 065-380-631 aaqi@blic.net</p>	<p>Udruženje specijalista urgentne medicine RS Prim. mr sc. med. Nada Banjac Banja Luka Tel. 051-230-631 nada.banjac@teol.net</p>

<p>Udruženje hirurga RS Prof. dr Milorad Stanišić Euromedik, Banja Luka Tel. 065-511-540</p>	<p>Udruženje radiologa RS Dr Violeta Popović Klinički centar Banja Luka Tel. 051/342-100 vpvp@blic.net</p>	<p>Udruženje gastroenterologa i hepatologa RS Prim. dr Miroslav Mitrović Opšta bolnica Bijeljina Tel. 055-202-640, aleksandra_mitrovic@hotmail.com</p>
<p>Udruženje patologa RS Dr Nikolina Balaban Opšta bolnica Prijedor Tel. 065-512-873 nikolina_medic@yahoo.com</p>	<p>Udruženje endokrinologa i dijabetologa RS Prof. dr Snježana Pejičić Klinika za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma KC Banja Luka Tel. 051-342-552 snjezana_pejicic@hotmail.com</p>	<p>Udruženje hematologa RS Prof. dr Sandra Lazarević Klinika za unutrašnje bolesti KC Banja Luka Tel. 051-342-100 alazar@inecco.net</p>
<p>Udruženje onkologa RS Dr Gordana Malčić Klinika za unutrašnje bolesti KC Banja Luka Tel. 051-342-100 malcicm@blic.net</p>	<p>Udruženje infektologa RS Mr sci. med. Antonija Verhaz Klinika za infektivne bolesti KC Banja Luka Tel. 051-342-100, antonija@blic.net</p>	<p>Sekcija transfuziologa RS Dr Gordana Guzijan Zavod za transfuziologiju Klinički centar Banja Luka Tel. 051-343-277 gordanaguzijan@yahoo.com</p>

PRVE LICENCE ZA DOKTORE MEDICINE

U periodu od 1. marta do 1. juna 2009. godine dodijeljene su licence za doktore medicine:

Davor Cvijetić, Doboj; Tanja Petrović, Doboj; Vladimir Keča, Banja Luka; Jelena Stojanović-Lukić, Istočno Sarajevo; Mirosljub Bogdanović, Doboj; Saša Miličić, Slavonski Brod; Dušanka Bacanović, Bijeljina; Daliborka Gavranović, Ključ; Biljana Zlojutro, Gradiška; Jelena Vilendečić, Banja Luka; Vanja Milošević, Bileća; Radmila Lugonja, Trebinje; Desanka Krbavac, Banja Luka; Marina Blagojević, Bratunac; Branimir Popović, Gračanica; Slobodanka Jagodić, Banja Luka; Svjetlana Živković - Nakić, Doboj; Mile Čučak, Banja Luka; Vladimir Toprek, Banja Luka; Dragana Bubić, Banja Luka; Nenad Prodanović, Banja Luka; Daliborka Milošević, Modriča; Srđan Veselinović, Banja Luka; Ana Petrić, Banja Luka; Jovica Mišić, Doboj; Mladenko Rosić, Prijedor; Barbara Lasica, Gradiška; Nataša Maričić, Banja Luka; Dejan Gvozden, Gradiška; Milena Gajić, Bijeljina; Drinka Stevandić, Doboj; Mirjana Talić, Banja Luka; Radica Todorović, Han Pijesak; Bojan Panić, Banja Luka; Predrag Nikolić, Bratunac; Sara Kisin, Banja Luka; Dragica Vujić, Gradiška; Maja Dikić, Banja Luka.

112. Skupština Zdravstvene komore Njemačke

ZA SLOBODNU MEDICINSKU PROFESIJU BEZ UTICAJA POLITIKE

Položaj doktora u vrijeme ekonomske krize, prava pacijenata, odnos Ministarstva zdravlja prema Komori doktora i uloga države, samo su neka od pitanja o kojima se raspravljalo na ovom značajnom skupu

Na Skupštini njemačke Komore doktora medicine, održane u Majncu od 19. do 22. maja ove godine, pored 250 delegata, bilo je prisutno i preko 50 gostiju iz 15 zemalja, kao i veliki broj predstavnika različitih farmaceutskih firmi i uglednih ličnosti. Od gostiju iz svijeta na skupu su bili predstavnici komora i asocijacija doktora iz: SAD-a, Velike Britanije, Francuske, Rusije, Brazila, Slovačke, Češke, Ukrajine, Bjelorusije, Austrije, Srbije, Hrvatske, Slovenije, Albanije i Makedonije. Bosnu i Hercegovinu su, pored predstavnika Komore doktora medicine Republike Srpske, predstavljale komore doktora

Sarajevskog i Tuzlanskog kantona.

Skup je otvorio prof. Jorg Dietrich Hoppe, predsjednik njemačke Komore doktora. Uvodna i glavna tema cijelog skupa je bila zdravstvena i socijalna politika u vrijeme racionalizacije i prioritizacije u njemačkom zdravstvu. Prof. Hoppe je istakao da se njemačko zdravstvo nalazi u prelomnom trenutku i da su neophodne reforme i promjene, s obzirom na sve manja sredstva koja se izdvajaju za zdravstvo (6% GPD-a).

Prof. Hoppe se osvrnuo i na položaj doktora u vrijeme ekonomske krize, prava pacijena-

ta, odnos Ministarstva zdravlja prema Komori doktora i ulogu države. Skupu se obratio i zamjenik ministra zdravlja Njemačke, ističući važnost odluka koje donosi Komora, istovremeno dajući punu podršku Ministarstva zdravlja Komori i istakao da medicinska profesija treba da ostane liberalna profesija

na što je dobio veliki aplauz. Ovo je, inače, prva Skupština Komore kojoj nije prisustvovao ministar zdravlja u posljednjih deset godina. Tokom ceremonije otvaranja dodijeljene su nagrade za životno djelo "Paracelsus" trojici njemačkih doktora.

OČUVANJE KVALITETA UPRKOS KRIZI

Tema prve plenarne sesije bila je *Prava pacijenata u doba racionalizacije*. Uvodno predavanje je imao g-din Katzenmeier, direktor Instituta za Medicinsko pravo iz Kelna. Vrlo je jasno istakao kojim će opasnostima biti izloženi pacijenti u doba smanjenja obaveznih zdravstvenih usluga. Naglasio je da bi bilo jako važno da država javno kaže da iza racionalizacije i smanjivanja budžeta za zdravstvo stoji država zbog ekonomske krize, a ne doktori. Osim toga je apelovao na sve ljekare da nađu načine da i pored smanjivanja sredstava očuvaju kvalitet zdravstvene zaštite, da očuvaju visok nivo profe-

sionalnosti i ne ugrožavaju osnovna prava i zdravlje pacijenata. G-din Katzenmeier je takođe otvorio diskusiju oko zdravstvenog osiguranja pacijenata. Fokus diskusije su bile razlike između obaveznog i privatnog osiguranja.

Tokom prve plenarne sesije g-din Hoppe je takođe izložio plan programa prioritizacije sistema zdravstva u Njemačkoj po modelu skandinavskih zemalja, pogotovo Švedske. Sistem prioritizacije je nešto oko čega se ljekari u Njemačkoj sukobljavaju, a cilj ovog procesa je racionalizacija sredstava koja su na raspolaganju zdravstvu. Istaknuto je da to ne znači da će nivo zdravstvenih usluga opasti, već da će sistem plaćanja usluga biti podijeljen po nekim prioritetima.

POLOŽAJ PORODIČNH DOKTORA

Nakon završene plenarne sesije otvorena je diskusija u kojoj je učestvovalo između 30-40 delegata. Delegati su se osvrnuli kritički na oba

izlaganja. Ključna diskusija se vodila oko položaja porodičnih doktora i podjele jurisdikcije između porodičnih doktora i specijalista. Porodični doktori su istakli da je zbog nedostatka novca veliki broj privatnih praksi zatvoren i zbog toga su prinuđeni da se udružuju u male

SUSRET SA DOMAĆINIMA SKUPA

Domaćini ovog skupa su tokom rada Skupštine održali poseban sastanak sa članovima komora doktora iz naše zemlje. Cilj sastanka je bio da se upoznaju sa trenutnom situacijom u BiH i da pripreme bilateralni sastanak komora Njemačke i BH komora koji bi se trebao održati u septembru u Minhenu. Domaćin ovog skupa biće bavarska Komora doktora, a skupu će prisustvovati i predstavnici austrijske Komore doktora.

Glavna tema razgovora biće daljnja saradnja ovih komora i mogućnost objedinjavanja komora, prvo u Federaciji BiH, a zatim i saradnja između Komore doktora medicine Republike Srpske i Federacije BiH.

privatne klinike, a na taj način se napušta dobra praksa iz prošlosti. Osim toga, prioritizacija je izazvala velike nedoumice i strahove kod delegata, tako da je g-din Hoppe izlazio više puta za govornicu da pojasni neke klauzule iz plana za prioritizaciju. Rasprava je završena glasanjem delegata o različitim aneksima koje treba ubaciti, odnosno paragrafima koje treba isključiti iz Statuta Komore doktora.

Tokom sljedećeg dana plenarna sjednica je otvorena pojedinačnim predstavljanjem svih gostiju. U ime gostiju na pažnji i srdačnosti se zahvalio g-din Hill, predsjednik Američke medi-

cinske asocijacije. Istakao je da Američka Asocijacija doktora prati rad njemačke Komore doktora i da vrlo cijeni zdravstveni sistem u Njemačkoj. Nakon toga je počela druga plenarna sesija koja je za temu imala *medicinsku profesiju kao liberalnu profesiju*. Uvodno izlaganje je imao g-din Fuchs, generalni sekretar njemačke Komore doktora. On je istakao važnost da ljekarska Komora ostane liberalna, da uticaj države i Ministarstva treba da ostane ograničen. Potom se razvila velika diskusija na kojoj je učestvovalo 40 delegata, završivši se glasanjem kojim se tražilo da medicinska profesija ostane liberalna. Nakon završene diskusije i glasanja održano je uvodno predavanje o *zdravstvenoj zaštiti pacijenata sa posebnim potrebama*. Uvodno predavanje je održao g-din Seidel koji je dao prikaz trenutne situacije i prikaz situacije u svjetlu racionalizacije u zdravstvu.

Završni dan plenarne sesije bio je posvećen regulisanju specijalističke nastave i treninga tokom specijalizacije ljekara. Dat je izvještaj projekta u kojem je prikazana evaluacija treninga specijalizanata i specijalističke nastave. Evaluacija je ocijenila program specijalizacije kao dobar i dala sugestije kako treba unaprijediti sam proces edukacije specijalizanata. U nastavku se diskutovalo o različitim amandmanima na pojedine članove Statuta Komore. Dat je prikaz aktivnosti Komore u prethodnoj godini i pregled sredstava koje je utrošila Komora u periodu od 2007. do 2008. godine. Nakon ovog je uslijedilo glasanje kojim je usvojen budžet i izvještaj za prethodnu godinu.

Doc. dr Dejan Bokonjić

Mr sc.dr Milorad Vojčić, predsjednik Stručnog savjeta KC Banjaluka

RUKOVODIOCI IMAJU POSEBNE ODGOVORNOSTI

Nakon analize stanja struke u Kliničkom centru Banjaluka, Stručni savjet KC je uputio poziv nadležnim institucijama za provođenje predloženih mjera kako bi se podigao stručni nivo rada i učvrstio ekonomski i društveni status ljekara. I pored veoma zabrinjavajućih činjenica navedenih u ovom izvještaju, od svih institucija samo je reagovala Komora doktora medicine RS, kaže doktor Vojčić.

Iako se značajna sredstava usmjeravaju za poboljšanje zdravstva u Republici Srpskoj ne uočava se i odgovarajući napredak... Dokazuje to i nedavno formulisani Prijedlog mjera za poboljšanje struke sačinjen od strane Stručnog savjeta KC Banjaluka čiji ste predsjednik. Šta Vas je navelo na formulisanje mjera koje zvuče poput "vapaja davljenika"?

Nakon dobijenih podataka iz upitnika koje su ispunili stručni kolegijumi klinika, te ankete među ljekarima KC, kao i dobijenih podataka o upućivanju na liječenje van RS, zaključili smo da je stanje struke u KC veoma loše. Ako je takvo stanje u najvećoj zdravstvenoj instituciji u RS, moglo se pretpostaviti da je stanje u ostalim, niže rangiranim institucijama, još lošije. To nas je navelo na brzu reakciju i predlaganje mjera, kojima bi se stanje struke, popravilo. Podaci govore da, sa aspekta struke, zaostajemo za odgovarajućim institucijama u Federaciji BiH.

Taj problem je dugoročan, a razlozi su mnogostruki (loša edukacija na svim nivoima, loša selekcija kadra, neadekvatna oprema, ne-

adekvatan prostor, loše rukovođenje na svim nivoima itd.).

To nije samo problem zdravstvene struke, nego i u najvećoj mjeri ekonomski, socijalni i politički problem. Odlivanje sredstava Fonda zdravstvenog osiguranja na liječenje u Srbiju i privatne zdravstvene institucije je ogromno.

Među razlozima veoma lošeg stručnog rada u KC-u navodite i loše dodiplomsko obrazovanje budućih ljekara. Jesu li krivci za to neodgovarajući programi, manjak nastavnog kadra, ili, pak, loše organizovana primjena teorije u praksi...

U anketi među ljekarima specijalistima i ljekarima na specijalizaciji navedeno je da su nekvalitetna predavanja i vježbe imali 21 posto ljekara i to svi iz Banje Luke. Predavanja i vježbe su bili loši zbog: nedostatka praktične nastave, nedostatka savremene edukacije, nedostatka multimedijalnih predavanja, velikog broja studenata u grupama, manjka profesora, nekvalitetnih vježbi, loše organizacije predavanja i vježbi itd.

ZABRINJAVAJUĆE NIZAK NIVO STRUČNOG RADA

Propuštena bazična znanja teško se mogu nadoknaditi, pogotovo kad specijalizacije ne nude, kako tvrdite u vašoj analizi, ozbiljan i savremen pristup medicinskim znanjima?

Po podacima iz ankete, oko 33 posto ljekara su specijalizantski staž obavili samo u Banjoj Luci; oko 32 posto ljekara nisu zadovoljni edukacijom za vrijeme specijalizacije; oko 46 posto ljekara nisu zadovoljni edukacijom poslije specijalizacije; nivoom stručnog rada u svojim klinikama nije zadovoljno 33 posto

ljekara; nivoom stručnog rada u KC nije zadovoljno 56 posto ljekara; ni jedna organizaciona jedinica ne radi sve potrebne dijagnostičke i terapijske procedure iz svoje oblasti; samo 22,72 posto organizacionih jedinica (klinika, zavoda i službi) dobija stručne časopise; saradnju sa drugim klinikama u inostranstvu ima samo 13,64 posto organizacionih jedinica.

Nedavno je Komora doktora medicine inicirala sastanke sa Ministarstvom zdravlja, medicinskim fakultetima i specijalističkim udruženjima kako bi se unaprijedili programi specijalizacija. Stav Komore je da ključnu ulogu u formulisanju programa i vještina iz pojedinih oblasti treba da kreiraju specijalistička udruženja. Šta Vi mislite o tome?

Iako postoji zakonska regulativa o obavljanju specijalizacije, ona se ne poštuje. Istina, u donošenju plana specijalizacije, bar u oftalmologiji, nije na adekvatan način konsultovana struka, tako da se tu nalaze i preporuke koje ne odgovaraju realnosti. Specijalizanti nemaju jasno definisanu i jasno provođenu edukaciju, kako teoretsku tako i praktičnu edukaciju. Mentori nisu u potpunosti uključeni u proces edukacije svojih specijalizanata, kako zbog nedostatka vremena, tako i zbog nemotivisanosti zbog neadekvatnog statusa, a i nepostojanja materijalne nadoknade za taj rad.

Kome ste uputili ove prijedloge, imate li pokazatelje da je počela njihova realizacija? Među predloženim mjerama za poboljšanje stručnog rada u KC-u ima li onih za koje će trebati veća saradnja društva u cjelini?

Prijedlog mjera smo uputili svim relevantnim institucijama i predložili organizaciju njihovog zajedničkog sastanka (Ministarstvo zdrastva, Udruženje ljekara RS, Komora dokto-

ra medicine, poslovodstvo KC, Medicinskom fakultetu, klinikama, zavodima i službama KC), na kojem bi se analiziralo stanje, donijeli

zaključci i način preduzimanja odgovarajućih mjera. I pored veoma zabrinjavajućih činjenica navedenih u ovom izvještaju, od svih institucija samo je reagovala Komora doktora medicine RS.

Predložili smo da svi odgovorni navedu zadatke, izvršioce, rokove, kontrolne mehanizme i izvještaje o urađenom i da snose odgovornost za urađeno.

Od tri ključna resursa: ljudski faktor, oprema i prostor - ljudski faktor je najvažniji.

ULAGANJE U KADROVE JE NAJBOLJA INVESTICIJA

Kod prijema na specijalizaciju trebamo praviti selekciju kadra i uvesti probni rad od šest mjeseci. Prosječna ocjena na fakultetu je izuzetno značajan pozitivan kriterijum, ali nije jedini, osobito kod hirurških disciplina, gdje se mora voditi računa i o sklonosti i drugim kriterijumima. Edukaciju specijalizanata provoditi po strogo regulisanim pravilima, kako je zakonom

regulisano. U toku specijalizacije neophodno je uvesti obavezu da se provede najmanje šest mjeseci u prestižnim institucijama iz dotične oblasti.

Rad ljekara i ostalog medicinskog osoblja obavezno usaglasiti sa dijagnostičkim i terapijskim protokolom zemalja EU, kako bi se međusobna stručna i svaka druga saradnja ljekara, kako iste, tako i drugih specijalnosti podigla na najviši mogući nivo.

Uspostaviti ili unaprijediti saradnju srodnih institucija i kadrovskog potencijala KC u cilju boljeg i efikasnijeg rada. Unaprijediti saradnju KC sa bolnicama u okruženju i domovima zdravlja u cilju boljeg i efikasnijeg rada.

Ministarstvo zdravstva treba da napravi projekat po kome bi ljekari iz sekundarnog i tercijarnog nivoa edukovali zdravstvene radnike u primarnom nivou po cijeloj RS, kako bi se smanjio broj pacijenata upućenih van Banjaluke.

Korisno bi bilo objediniti prostore KC i napraviti racionalizaciju prostora i krevetnog fonda.

Sve upućuje na to da se mladi kadrovi šalju u adekvatne institucije na edukaciju, gdje će ovladati dijagnostičkim i terapijskim procedurama koje se ne rade ovdje i omogućiti im da to znanje, uz odgovarajuću opremu i uslove, ovdje primjenjuju.

U klinikama, zavodima i službama afirmisati i provoditi timski način odlučivanja, osobito u delikatnim slučajevima. Jednom mjesečno održavati interdisciplinarnе sastanke između klinika koje su funkcionalno povezane.

Naći načina da se poboljša i unaprijedi rad Komore doktora medicine i Udruženja ljekara RS; da Komora izradi dokument na osnovu kojeg će se kažnjavati ljekari koji govore loše o svojim kolegama, van institucija sistema; da svaki ljekar ima obavezu da se kontinuirano edukuje, a da KC plaća onu edukaciju koja ja od

interesa za KC; da svaka Klinika, zavod ili služba dobija bar jedan od najznačajnijih časopisa iz određene oblasti; da svaka organizaciona jedinica uspostavi stručnu saradnju sa bar jednom velikom institucijom iz određene oblasti iz Evrope i SAD, u cilju uzajamne razmjene znanja i stručnjaka u tim institucijama; da se uvede osiguranje za ljekare i institucije.

Od ljekara treba tražiti disciplinu i

VISOKI STANDARDI MEDICINSKE PRAKSE

Cilj stalne edukacije, odnosno stalnog profesionalnog razvoja, jeste povećanje kompetencije, tj. nadležnosti ljekara, a time i poboljšanja zdravlja naroda.

Taj program usavršavanja se treba uklopiti u preporuke Evropskog savjeta za trajnu medicinsku edukaciju, te u politiku Evropske unije ljekara specijalista o stalnom profesionalnom razvoju ljekara. U ove aktivnosti treba uključiti i sve ostale zdravstvene radnike, jer su i oni nezaobilazni i nezamjenljivi segment u procesu zdravstvene zaštite.

Treba napraviti Pravilnik o stalnom medicinskom usavršavanju, koji treba da prođe postupak recenzije od strane Komisije za stalno medicinsko usavršavanje Medicinskog fakulteta.

Zajedničko svim oblicima edukacije je sticanje odgovarajućeg broja bodova prema tzv. ECTS sistemu (Evropski sistem prenosa bodova, engl. European Credit Transfer System).

U svim navedenim aktivnostima za unapređenje struke, ključnu ulogu imaju Ministarstvo zdravstva, Društvo doktora medicine i Komora doktora medicine, koji bi po ovom pitanju trebali imati znatno aktivniji stav u odnosu na dosadašnji.

odgovornost, ali tek onda kada mu se obezbijede uslovi za normalan rad.

SLOGA I MEĐUSOBNO UVAŽAVANJE

Na listi prijedloga za poboljšanje stanja profesije je i jedan koji svojom moralnom konotacijom podsjeća na nešto pomalo zaboravljeno: nalažete Komori da izradi dokument na osnovu kojeg će se kažnjavati ljekari koji loše govore o svojim kolegama. Komora već posjeduje takve akte (Kodeks medicinske etike i deontologije), ali, čini se, da niste mislili samo na administrativno rješavanje odnosa među kolegama...?!

LJekar ima najodgovornije zanimanje, a time i najteže. Zbog toga je i studij medicine znatno duži od svih ostalih studija. Zbog toga, a i zbog sve lošijeg socijalnog i ekonomskog statusa ljekara u društvu, studij medicine postaje sve manje atraktivan među mladim ljudima.

Zbog svih tih činjenica ljekari bi trebali biti složni i međusobno se uvažavati i pomagati, sve svoje probleme pokušati rješavati međusobno u korektnom ljudskom i kolegijalnom dijalogu, kako na nivou svojih organizacionih jedinica, tako i na nivou Društva doktora medicine, Komore doktora medicine, Etičkog komiteta, Strukovnog sindikata itd.

Međusobni nesporazumi se ne smiju rješavati van ovih institucija, a pogotovo ne preko medija, jer se time nanosi šteta kompletnoj ljekarskoj profesiji.

Posebnu odgovornost imaju rukovodne strukture u zdravstvu koje imaju zadatak i prve su pozvane da u svakom smislu afirmišu profesiju kojoj i same pripadaju, a ne da nekim nepromišljenim potezima postižu suprotan efekat.

Željka Grabež Biuković

ketoprofen gel 2,5% **Fastum[®] Gel**

Analgetik/antireumatik

**Za zdravlje je bitno pokrenuti tijelo!
Sloboda pokreta, kretanje i sport dio su
našeg života i rituali od kojih ne želimo odustati!**

U svakodnevnom životu često nas uznemiravaju bolovi u kičmi, zglobovima i mišićima, te strahujemo od različitih **povreda koštano-mišićnog aparata** (uganuća, iščašenja, kontuzije).

U svim ovim slučajevima pomaže **Fastum[®] Gel**, preparat njemačke kompanije Berlin-Chemie, koji uspješno koristi više od 100 miliona ljudi širom svijeta.

Aktivna komponenta **Fastum[®] Gel**-a je **jedinstvena** hidro-alkoholna formulacija ketoprofena koja omogućava **brže i snažnije** prodiranje kroz kožu te **višu** koncentraciju lijeka na mjestu boli.

Fastum[®] Gel **brzo i snažno** smanjuje:

- bol i otok kod sportskih povreda,
- bol i otok kod reumatskih i upalnih bolesti.

Fastum[®] Gel se veoma brzo upija, ne ostavlja nikakve tragove na koži i odjeći i prijatnog je mirisa lavande.

**Fastum[®] Gel u svim apotekama bez ljeakarskog recepta.
Fastum[®] Gel dio vaše kućne apoteke!**

Aktivnosti Komore doktora medicine RS

Komisija za priznanja i nagrade Komore doktora medicine RS

PRIMARIJATI NA SVJETSKI DAN ZDRAVLJA

Komisija za priznanja i nagrade Komore doktora medicine RS je na osnovu prispjelih prijedloga iz zdravstvenih ustanova uputila Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske prijedloge kandidata za dodjelu zvanja primarijus. Primarijate je dodijelio ministar zdravlja i socijalne zaštite RS, prof. dr Ranko Škrbić, na svečanosti upriličenoj povodom obilježavanja Svjetskog dana zdravlja, 7. aprila ove godine.

Novi primarijusi su:

Zoran Dimitrijević, KC Banja Luka

Dobrića Rodić, KC Banja Luka

Saša Jungić, KC Banja Luka

Gordana Radujković - Bukara, KC Banja Luka

Biljana Suzić, KC Banja Luka

Aleksandra Serdar, KC Banja Luka

Mirjana Bojić, KC Banja Luka

Slobodan Spremo, KC Banja Luka

Sanja Špirić, KC Banja Luka

Mladen Šukalo, DZ Banja Luka

Ljiljana Maleš - Bilić, DZ Banja Luka

Višnja Vulić, DZ Banja Luka

Radojka Perić, DZ Laktaši

Mirko Sovilj, OB Prijedor

Slobodanka Šormaz - Trebovac, OB Prijedor

Ljiljana Semiz, Spec. ord. „Dr Semiz“

Živorad Gajanin, DZ Kotor Varoš

Mladen Blagojević, DZ Doboj

Vinko Đurić, Spec. ambulanta medicine rada „Medical“

Radoja Racanović, DZ Gradiška

Branka Vulić, Centar za med. istraživanja i razvoj zdravstvene zaštite, Banja Luka

Srdan Lugonja, OB Trebinje

Zdravka Vreća, OB Trebinje

Milorad Drljević, OB Zvornik

Zoran Komljenović, OB Zvornik

Milutin Đilas, OB Gradiška

Gordana Grubor, Internističko - endokrinološka ambulanta „Dr Grubor“, Banja Luka

Ljubica Jandrić, Institut za zaštitu zdravlja RS

Janja Bojanić, Institut za zaštitu zdravlja RS

Mitar Tešanović, Institut za zaštitu zdravlja RS

Zdravko Matković, OB Bijeljina

Gordana Guzijan, Zavod za transfuzijsku medicinu RS

Prim. dr Mladen Šukalo

SASTANCI KOMISIJA

Komisija za finansijska pitanja Komore održala je sastanak 18.03.2009. godine.

Predsjednik Komisije, doc. dr Predrag Lazić iz Opšte bolnice Doboj i članovi Komisije, sugerišu rukovodstvu Komore da im dodijeli konkretne zadatke i ovlaštenja za naredni petogodišnji period.

Komisija je upoznata sa finansijskim poslovanjem za 2008. godinu i konstatovala **pozitivno poslovanje** Komore.

Komisija za stručni nadzor Komore održala je sastanak 24.03.2009. godine.

Predsjednica Komisije, prof. dr Jelica Predojević - Samardžić iz Kliničkog centra Banja Luka, upoznala je članove Komisije sa aktivnostima u proteklom periodu. Dogovoreni su zadaci i uloga Komisije u narednom petogodišnjem periodu.

Treći sastanak **Komisije za primjenu propisa** Komore održan je 27.04.2009. godine.

Tema sastanka je bila: „Komentar na Zakon o zdravstvenoj zaštiti“.

Odlučeno je da će predsjednik Komisije, dr sc. med. Slavko Grbić, prisustvovati sastanku Odbora za zdravstvo 28. 04. 2009. godine.

U prostorijama Komore doktora medicine RS održan je 28.04.2009. godine sastanak **Komisije za etiku i deontologiju**, čiji je predsjednik prim. dr Boro Gužvić iz Fonda zdravstvenog

i socijalnog osiguranja RS.

Zaključak Komisije je da se treba upoznati sa načinom rada ove Komisije u Republici Sloveniji, iskoristiti njihovo iskustvo u radu i sve to potkrijepiti odgovarajućim pravnim aktima.

Sastanak **Komisije za unapređenje kvaliteta zdravstvene zaštite**, predsjednica Komisije je dr Snežana Gegić iz Opšte bolnice Bijeljina, održan je 14.05.2009. godine

Zaključci sa ovog sastanka su:

1. Neophodno je uvesti edukaciju zaposlenih u zdravstvu iz oblasti kvaliteta.

Predlažemo da to bude u obliku radionica sa aktivnim učešćem, a ne stereotipno predavanje, koje neće dati očekivane rezultate.

2. Predloženo je Komisiji za kontinuiranu medicinsku edukaciju da u program obavezne edukacije uključi teme iz oblasti kvaliteta i to u obavezujućem procentu od 10 posto u odnosu na druge teme.

3. Predloženo je Komisiji za primjenu propisa da shodno značaju Komisije i aktuelnom Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, sugerišemo, da je ovo prilika da se kvalitet kao neophodnost u budućem radu, obuhvati i definiše i ovim zakonom.

4. Neophodno je uključiti stručne ljude - doktore specijaliste u izradu novog programa procedura i vještina za specijalizacije iz pojedinih oblasti; u okviru sekcija pri Društvu doktora medicine RS i sa Ministarstvom zdravlja pri donošenju tih programa.

5. Uspostaviti saradnju sa Agencijom za akreditaciju i praćenje kvaliteta.

6. S ciljem podizanja kvaliteta rada u zdravstvu RS i planiranih aktivnosti naše Komisije, shvatamo značaj i neophodnost saradnje sa svim postojećim komisijama Komore, i nudimo, u okviru svojih mogućnosti, sve aktivnosti vezane za kvalitet.

Sastanak **Komisije za utvrđivanje cijena zdravstvenih usluga** i njihovo ugovaranje sa

Fondom zdravstvenog osiguranja održan je 08.06.2009. godine.

Predsjednik Komisije je mr sc. med. Radmil Marić iz Kliničkog centra Istočno Sarajevo, Klinike i bolničke službe u Foči.

Razmatran je dosadašnji rad ove Komisije i utvrđeni su konkretni zadaci za nastupajući petogodišnji period.

D.M.

Komisija doktora medicine koji obavljaju privatnu praksu

PROGRAM RADA ZA 2009. GODINU

1. Komisija doktora medicine koji obavljaju privatnu praksu će svoj rad u 2009. g. i dalje temeljiti i uskladiti sa programom rada Komore doktora medicine RS (2008. do 2012.g.).

2. Aktivno će učestvovati u radu na donošenju zakonskih i podzakonskih akata iz oblasti zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja, kao i dokumenata radnog zakonodavstva.

3. Raditi na afirmaciji Udruženja Ljekara koji obavljaju privatnu praksu i uključivanju svih zaposlenih ljekara u privatnoj praksi u članstvo navedene institucije.

4. Permanentno insistirati kod zakonodavca na Zakonom zagarantovanom JEDNAKOM pravu JAVNOG i PRIVATNOG zdravstvenog sektora (i danas možete na vratima pojedinih javnih zdravstvenih ustanova vidjeti natpis *zabranjeno primati nalaze i mišljenja iz privatnih ordinacija*, uz potpis direktora ustanova, iako upozorenih od strane IO Komore doktora medicine RS.

5. Zajedno sa Udruženjem doktora medicine koji

obavljaju privatnu praksu raditi na zaštiti prava svojih članova preko angažovanih pravnih timova - advokata, te tražiti mogućnosti zajedničkog osiguranja od nenamjerne ljekarske greške.

6. U okviru WEB stranice Komore doktora medicine RS, otvoriti stranicu za Komisiju doktora medicine RS koji obavljaju privatnu praksu, te objavljivati zapisnike i zaključke sa sjednica Komisije, ovaj program, kao i novosti iz područja djelovanja pojedinih privatnih zdravstvenih ustanova i dokumenata potrebnih za otvaranje istih.

7. Aktivno učestvovati u pisanju članaka i afirmaciji privatne ljekarske prakse u listu KOD.

8. Sastanke Komisije održavati jednom u tri mjeseca (po potrebi češće), gdje će domaćini biti privatne zdravstvene ustanove i ordinacije.

Prof. dr Slavko Dunjić,
predsjednik Komisije

IZVJEŠTAJ SA SASTANKA ODBORA ZA ZDRAVSTVO SKUPŠTINE RS

Naglašena je potreba rada sa mladima na prevenciji pušenja

Dana 09.6.2009. god. održan je sastanak Odbora za zdravstvo Skupštine RS, na kojem su prva i druga tačka dnevnog reda bile Nacrt zakona o izmjenama i dopunama zakona o zabrani reklamiranja duvanskih proizvoda i Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani prodaje i upotrebe duvanskih proizvoda licima mlađim od 18 god.

Pored članova Odbora sastanku je, u ime Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite RS, prisustvovala i dr Amela Lolić, pomoćnik ministra zdravlja, koja je navela da je cilj Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o zabrani reklamiranja duvanskih proizvoda smanjenje broja konzumenata duvanskih proizvoda. Podaci pokazuju da pušačka populacija u RS čini 40 posto opšte populacije, što je jednako zemljama u okruženju, a da Austrija koja spada u razvijene evropske zemlje koje po statistikama imaju manji procenat pušačke populacije, takođe ima procenat pušača blizu 40 posto. Takođe je navela da zakon još uvijek ne obuhvata zabranu svih načina reklamiranja kao npr. Internet, naljepnice, ali da su pooštrene novčane kazne i obuhvaćen veći broj lica i ustanova koji mogu biti prekršiooci, odnosno kažnjeni. Zakon je u potpunosti usklađen sa evropskim zakonodavstvom.

Cilj Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o zabrani prodaje i upotrebe duvanskih proizvoda licima mlađim od 18. god.

je provođenje preventivnih mjera i zaštite lica mlađih od osamnaest godina. Njim je regulisana udaljenost objekata za prodaju duvanskih proizvoda od predškolskih i školskih objekata kao i sportskih objekata i u tom dijelu su rađene izmjene i dopune. Usklađen je sa Zakonom o prekršajima kao i prethodni Zakon. U evropskom zakonodavstvu ne postoje ovakve odredbe.

U izradi je pravilnik o načinu označavanja štetnih efekata duvanskih proizvoda, a radi se i na povećanju akciza na duvan, alkohol i druge proizvode, kako bi dio novca išao za zdravstvo, odnosno prevenciju zdravlja. Broj zdravstvenih sanitarnih inspektora je mali (5-6). Nacrt zakona o izmjenama i dopunama zakona o zabrani pušenja na javnim mjestima će doći uskoro u proceduru.

Komentari članova Odbora su se odnosili na potrebu prevencije pušenja u ranim uzrastima, predškolskom i ranom školskom uzrastu, na potrebu veće, odnosno bolje kontrole provođenja zakona, drastično podizanje cijena duvanskih proizvoda.

Dr Tatjana Maglov,
Klinika za psihijatriju, KC Banja Luka
član komisije

PREVENTIVNI MAMOGRAFSKI PREGLEDI

Dom zdravlja Bijeljina pokrenuo je niz aktivnosti sa ciljem ranog otkrivanja raka dojke

Od raka dojke, prema statistikama, oboli svaka osma žena. Broj oboljelih od ove bolesti je u porastu kako u svijetu, tako i kod nas, sa bitnom razlikom da u svijetu raste i stopa izlječenja što, nažalost, kod nas nije slučaj.

Dom zdravlja Bijeljina, kao nosilac primarne zdravstvene zaštite na području ove opštine, je pokrenuo niz aktivnosti sa ciljem ranog otkrivanja ove zloćudne bolesti. U tom smislu, najznačajnija je nabavka pokretnog mamografa, koji je u ovu ustanovu stigao početkom aprila. Aparat vrijedan

oko 200.000 KM naročito može biti od koristi ženama koje žive daleko od većih zdravstvenih centara i koje nemaju mogućnost da redovno kontrolišu svoje zdravlje.

U sali Doma omladine u Bijeljini, 16. aprila, Dom zdravlja je organizovao i predavanje na temu „Značaj mamografije za rano otkrivanje raka dojke“, namijenjeno širokoj populaciji. Predavači su bili stručnjaci sa Medicinskog fakulteta u Beogradu i Banjoj Luci: doc. dr Zorica Milošević, radiolog; dr Neven Jokić, hirurg; dr sc. med. Zdenka Gojković, onkolog i doc. dr Siniša Maksimović, hirurg.

Prepuna sala Doma omladine nam govori da je ova bolest, nažalost, naša realnost, ali

nam daje i nadu da je moguće uticati na svijest o značaju njenog ranog otkrivanja i pravovremenog liječenja. Kao što se moglo čuti od predavača, nije moguće spriječiti nastanak raka dojke, ali ako se otkrije u početnoj fazi, šanse za izlječenje su preko 80 procenata. To je i podstaklo da nabavku pokretnog mamografa, prvog u RS i BiH, kako bi se omogućimo svim ženama, bez obzira gdje žive, preventivni mamografski pregled. U Domu zdravlja Bijeljina organizuju ovakva predavanja kako bi motivisali sugrađane da sarađuju sa ljekarima na očuvanju zdravlja.

S.R.

DOBRA KOMUNIKACIJA JE PUT KA OSTVARENJU CILJA

Komunikacija je sinonim za moderno doba, pojam koji je tako često u upotrebi da nam se čini gotovo izlišnim pojašnjavati njegovu značenje. Ali, baš zbog toga, neophodno je utvrditi da li je pravilno provodimo i koristimo u cilju ostvarenja naših ciljeva.

Bilo da se radi o pojedincu, grupi, organizaciji, profesionalnom udruženju - neka pravila komuniciranja su ista! Potrebno ih je samo na vrijeme savladati kako bi se ostvarila, tj. prenijela naša poruka do krajnjeg korisnika. To je bila tema radionice pod nazivom „**Planiranje komunikacije za profesionalne organizacije zdravstvenih radnika**” koju je vodila gospođa **Karen Gibbons**, konsultant u projektu „Politika primarne zdravstvene zaštite na Balkanu”. Ovaj projekt provodi se u Srbiji, Republici Srpskoj i Federaciji BiH, a finansira ga Agencija za međunarodnu saradnju kanadske Vlade.

PLANIRANJE KOMUNIKACIJE

Primarna zdravstvena zaštita na Balkanu prolazi kroz proces promjene i obnove. Uloge i funkcije zdravstvenih institucija, komora, udruženja i sindikata, takođe se mijenjaju. One će imati sve veću ulogu u ostvarivanju kvaliteta, sigurnosti i efikasnosti službi primarne zdravstvene zaštite. Stoga im je neophodan pravilan način komunikacije kako bi što bolje informisali svoje članstvo, javnost i vladu o svojim aktivnostima.

Prvi korak u planiranju komunikacije predstavlja odluka o tome **šta želite da prenesete drugima i zbog čega**, stoga se pažnja mora posvetiti **formulisanju smisla poruke**.

Potom **identifikujemo našu publiku** i razmišljamo o njenim karakteristikama kako bi prema njenim potrebama i mogućnostima **for-**

mulisali razumljivu poruku. Poruku ćemo prenijeti najpogodnijim **komunikacionim kanalom** do naše publike koja će nam svojim reakcijama pokazati da li je naša poruka ostvarila zadati cilj.

ODRŽAVANJE REPUTACIJE

Reputacija jedne organizacije utiče na njenu društvenu, političku i finansijsku vrijednost. Korijeni održavanja reputacije su zasnovani na kredibilitetu i povjerenju koje se prvo mora zaraditi, a zatim i održavati. **Da bi ostvarili dobru reputaciju ponašanje organizacije mora biti zakonsko, etičko, učtivo i održivo. Problemi nastaju u trenutku kad organizacija počne da daje poruke i pokreće akcije koje su nedosljedne ili protivrječne. Problemi takođe nastaju kad se ne prenose odluke i objašnjenja odluka ključnim akterima.**

Da biste procijenili kakva vam je reputacija korisno je konsultovati radnike, praviti ankete, pitati stručnjake, oslušnuti kritike.

Na seminaru je bilo riječi i o upravljanju imidžom i komunikaciji s medijima. O tome je govorila Nataša Aleksić, portparol Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske. Aleksićeva je istakla važnost formulisanja i prenošenja ključne poruke, pravilima ponašanja prema medijima, tehnici intervjuja i neverbalnoj komunikaciji.

Ž.G.B.

REFORMA NASTAVE I PROGRAMA STUDIRANJA

*Doc. dr Dejan Bokonjić,
član grupe za uvođenje novih metoda u
nastavu medicinskih fakulteta*

Nedavno je u Heidelbergu održana međunarodna konferencija o medicinskoj edukaciji. Organizator konferencije je bio Medicinski fakultet u Heidelbergu i radna grupa za reformu naučno-nastavnog programa i inovacije u nastavi. Medicinski fakultet u Heidelbergu je od kraja 90-ih godina prošlog vijeka krenuo u reformu nastave i nastavnih programa.

S tim ciljem ovaj Fakultet je poslao grupu svojih mladih asistenata i profesora na edukaciju u Harvard. Po povratku u Heidelberg radna grupa je prenijela iskustva iz Harvarda: naučno-nastavni programi su reformisani, uvedena je nastava po modularnom principu, a takođe i mnogo novih pristupa u nastavi. Novi naučno nastavni program je nazvan Heicumed i ima u sebi elemente tradicionalnog programa i PBL kurikuluma.

Od 2003. godine mješovita radna grupa sa različitih medicinskih fakulteta u Bosni i Hercegovini je počela sa edukacijom u cilju reforme naučno-nastavnih programa na našim medicinskim fakultetima, uvođenje novih metoda učenja i ispitivanja studenata. Edukacija je vršena u Heidelbergu i u našoj zemlji. Kompletno finansiranje ovih aktivnosti je išlo preko dva velika evropska projekta. Od metodologija važnih za učenje studenata naši

edukatori su između ostalog ovladali: Problem orijentisanim učenjem (PBL), različitim metodama koje se zasnivaju na kompjuter podržanom učenju, korišćenjem modela i simulatora u medicinskoj edukaciji, objektiviziranim struktuisanim metodama ispitivanja studenata i sl. Usljed saradnje koja sa njemačkom grupom funkcioniše već duži niz godina, uslijedio je poziv za prisustvo ovoj velikoj međunarodnoj konferenciji o edukaciji.

Nakon ceremonije otvaranja i riječi dobrodošlice od strane dekana Medicinskog fakulteta, kolege iz Heidelberga su pripremili prezentaciju o istorijatu HEICUMED-a, novog kurikuluma Medicinskog fakulteta u Heidelbergu, o trenutnoj situaciji i o budućim planovima vezanim za reformu nastave.

Prezentaciju je držala dr Martina Kadmon, koja je bila jedan od glavnih tutora i našoj grupi u prethodnim godinama. Reforma nastave je počela na kliničkom dijelu uvođenjem modularnog pristupa u nastavi i novih metoda, a danas je ta reforma obuhvatila i predklinički dio.

Od novih metodologija u nastavu je uveden PBL, laboratorije za kliničke vještine, simulirani pacijent, Campus softver za web podržano učenje, sendvič princip, "4 step Payton" i sl.

Nakon završenog predavanja otvorila se

velika diskusija koju se predvodili istaknuti profesori na planu medicinske edukacije iz SAD-a (prof. Norcini i prof. Tekian) i Kanade (prof. Eva i prof. Anderson). Upoređivana su dostignuća u nastavi iz SAD-a sa principima koji se koriste u nastavi na univerzitetima u Njemačkoj, posebno u Heidelbergu. Od strane američkih kolega je odati priznanje kvalitetu nastave na Medicinskom fakultetu grada domaćina.

STANDARDIZACIJA METODE ISPITIVANJA STUDENATA

Novosti iz oblasti metoda ispitivanja studenata je predstavio prof. Norcini iz Filadelfije. On je izlagao o različitim objektiviziranim metodama ispitivanja studenata i odnosu metoda ispitivanja studenata, finalnih kompetencija koje jedan završeni diplomac treba da posjeduje i ciljeva učenja koji su proklamovani kroz misiju i viziju ustanove. Posebno je naglasio da konačni ispiti na kraju jednog kursa moraju da budu u skladu sa obrazovnim ciljevima koji se savlađuju dotičnim kursom. Dobar dio predavanja se odnosio na standardizaciju metoda ispitivanja studenata korišćenjem različitih simulatora i kompjuterskih programa. Objasnio je značaj kontinuiranog praćenja i ocjenjivanja studenata, praćenjem izvođenja različitih procedura od strane studenata. Posebno je naglasio da je važno naći načina kako ocijeniti i evaluirati vještine kao što su “social skills” koje nisu tako lako mjerljive.

Poslije predavanja i diskusija koje su uslijedile, svi učesnici su bili podijeljeni u četiri grupe koje su pratile paralelne sesije. Prva sesija je bila posvećena metodama istraživanja u medicinskoj edukaciji; druga sesija je bila posvećena “peer assisted” učenju; treća sesija se bavila metodama selekcije studenata; a četvrta se bavila mentorskim sistemom. Najzanimljivija sesija je bila prva sesija gdje se u malim grupama diskutovalo oko uloge istraživanja i metodama

istraživanja u medicinskoj edukaciji, a posebno tokom upotrebe virtualnih pacijenata. Ovu sesiju je vodio dr Nickendei koji je zadužen za izvođenje nastave korišćenjem laboratorija za kliničke vještine na Internoj klinici u Heidelbergu. Posebno se živa diskusija vodila oko integrisanja ovog vida nastave u naučno nastavne programe, prednosti i mana ovog načina nastave, definisanja ulaznih i izlaznih parametara za pravljenje studija iz ove oblasti.

SIMULATORI U MEDICINSKOJ EDUKACIJI

Osim toga se diskutovalo oko prednosti i mana upotrebe nisko i visoko sofisticiranih simulatora u medicinskoj edukaciji. Objasnjene su razlike između deskriptivnih studija, studija kojim se dokazuju prednosti i mane ove metode i studija razjašnjavanja. Svaka grupa je izradila poster koji smo predstavili na zajedničkoj plenarnoj sesiji koja je nastupila nakon rada u malim grupama.

Po završetku predavljanja rezultata rada svih grupa, u poster sali je bila prezentacija postera autora iz četiri oblasti: “e-learning”; “assessment/simulation”; “quality management”; i razno. Viđeno je dosta interesantnih radova i metoda koje bi se mogle koristiti tokom budućih istraživanja.

Na kraju prvog dana konferencije organizovano je predavanje na temu “Curriculum development”, koje je držao prof. Anderson iz Asocijacije američkih koledža sa sjedištem u Vašingtonu. Predavanje je počeo sa prikazom istorijskog Flexnerovog modela edukacije, a zatim nastavio sa pregledom razvoja “Curriculum developmenta” u SAD od 1970. do danas.

Od 1969. do 1979. na univerzitetima u SAD-u je počeo da se uvodi problem pod nazivom *orijentisano učenje* (PBL) i učenje pomoću simulatora; od 1979. do 1989. većina univerzite-

ta je prihvatila PBL pristup i napravila naučno-nastavne programe koji se zasnivaju na ovom pristupu. Od 1989. do 1999. uz PBL kurikulum sve više se prihvata kurikulum koji je zasnovan na kliničkim slučajevima i scenarijima. Od 1999. do 2009. većina kurikuluma teži ka kurikulumima koji su zasnovani na kompetencijama. On smatra da je kurikulum budućnosti “competence based curriculum” i da će svi univerziteti u ovom pravcu modifikovati svoje programe.

Puno vremena je posvećeno temi “facul-

ty development”. Predavači i moderatori svih sesija su bili prof. Tekian sa Univerziteta u Čikagu i prof. Eva sa McMaster Univerziteta u Kanadi. Predavanja su bila posvećena ekspertizi u medicinskoj edukaciji i razvoju ljudskih resursa na medicinskim fakultetima. Posebna pažnja u predavanjima je stavljena na kontinuiranu edukaciju profesora, kao i različite oblike doedukacije.

SLIKA ZA SJEĆANJE ...

Prema riječima onih koji su ga dobro poznavali, ovo je jedan od najsrećnijih trenutaka u životu profesora Bilbije - trenutak kada je njegov sin na svečanosti u Banskome Dvoru primao diplomu o završenom Medicinskom fakultetu

Prof. dr Slobodan Bilbija

Osamnaestog marta ove godine iznenada je preminuo prof. dr Slobodan Bilbija.

Rođen je u Grahovu 29. novembra 1949. godine, osnovnu školu i gimnaziju završio je u Banjaluci. Nakon završetka Medicinskog fakulteta 1975. godine u Nišu, dr Bilbija se zapošljava u Kliničkom centru Banjaluka i nastavlja sa daljnjim stručnim obrazovanjem: specijalizira opštu hirurgiju, završava subspecijalizaciju iz grudne hirurgije, a 1990. godine brani doktorsku disertaciju na temu: *Procjena faktora koji utiču na preživljavanje u bolesnika sa malignim oboljenjem želuca* u Beogradu.

Osnivač je i prvi načelnik Klinike za torakalnu hirurgiju KC Banjaluka

Prof. dr Slobodan Bilbija bio je redovni profesor Medicinskog fakulteta Univerziteta u Banjaluci i dekan ovog fakulteta u dva mandata.

Iskustvo kome se vjeruje!

Sabax

lansoprazol

15mg
28 capsula

30mg
14 capsula

indikovan kod

- GERB
- gastrični i duodenalni ulkus
- dispepsija sa hiperaciditetom
- terapija i profilaksa ulkusa kod dugotrajne primene NSAIL-a
- hipersekretorna stanja uključujući Zollinger-Ellison-ov sindrom
- refluksni ezofagitis
- eradikacija *Helicobacter pylori*

Predavanja bodovana od strane Komisije za kontinuiranu medicinsku edukaciju

Tema	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Broj bodova
UDRUŽENJE LJEKARA PORODIČNE MEDICINE RS Najčešći pulmološki problemi u ambulanti porodičnog ljekara Prim. dr Mladen Šukalo, DZ Banja Luka; dr Vladimir Mirošljević, KC Banja Luka	03.03. 2009.	Gradiška	3
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Istočno Sarajevo Klinički pristup limfadenopatijama Algoritmi za dijagnostifikovanje limfoma Dr Jadranka Jovović, Klinički centar I. Sarajevo, Klinike i bolničke službe u Kasindolu	05.03. 2009.	Istočno Sarajevo	2
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE UDRUŽENJE ZA OSTEOPOROZU REPUBLIKE SRPSKE Osteoporoza - bolest današnjice Prim. dr Vera Aksentić, Zavod za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju "Dr M. Zotović" Banja Luka Prednosti primjene alendronata s D3 vitaminom (Fosavance®) Prof. dr Gordana Stefanovski, Institut Mlječanica	10.03. 2009.	Banja Luka	3
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Foča Klinički pristup limfadenopatijama Algoritmi za dijagnostifikovanje limfoma Dr Jadranka Jovović, Klinički centar Istočno Sarajevo, Klinike i bolničke službe u Kasindolu	12.03. 2009.	Foča	2
KLINIČKI CENTAR I. SARAJEVO, KLINIKE I BOLNIČKE SLUŽBE U FOČI Sveobuhvatni menadžment bola u BiH Prof. dr Novica Petrović, MF Foča; mr sci. med. Sanja Đorđević-Marić, Bolnica Foča	19.03. 2009.	Foča	3

Tema	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Broj bodova
KC BANJA LUKA, KLINIKA ZA PSIHIJATRIJU Savremeni pristupi u tretmanu bipolarnog afektivnog poremećaja Prof. dr Slobodan Loga, prof. dr Mirko Jakovljević, prof. dr Ljiljana Oruč, prof. dr Izet Pajević, prof. dr Saida Fileković, doc. dr Dragan Babić, prof. dr Marija Burgić, prof. dr Vera Dane - Brozek, prof. dr Abdulah Kučukalić, mr sc. med. Alma Džubur, prof. dr Milan Stojaković, prof. dr Osman Sinanović, doc. dr Enra Suljić, doc. dr Aleksandar Damjanović, dr sc. med. Mira Spremo	20-21.03. 2009.	Banja Luka	4
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Bijeljina Gastroezofagealna refluksna bolest Prof. dr Stevan Trbojević, Medicinski fakultet Foča	25.03. 2009.	Bijeljina	3
KC BANJA LUKA I MEDICO-S Humana reprodukcija danas 1. Minimalna stimulacija u IVF proceduri Prof. dr Nebojša Radunović, Univerzitetsko-Klinički centar Srbije, Institut za ginekologiju i akušerstvo, Beograd 2. Genetski poremećaj u dijagnostici steriliteta Prof. dr Aleksandar Ljubić, Klinički centar Srbije- Institut za ginekologiju i akušerstvo, Beograd 3. Dobra klinička praksa u medicinski potpomognutoj oplodnji Prof. dr Veljko Vlajsavljević, Odjel za reproduktivnu medicinu, Opća bolnica Maribor, Slovenija 4. Prirodni IVF ciklusi kod loših odgovora na konvencionalne protokole stimulacije Prof. dr Tomaž Tomažević, Klinički centar Ljubljana, Slovenija 5. Protokoli stimulacije kod pacijentkinja sa rizikom OHSS Dr sc. Zoran Sretenović, Ginekološka ordinacija "Sretenović", Beograd, Srbija 6. Testiranje ovarijalne rezerve Dr sc. Erden Radončić, Poliklinika Vili, Zagreb, Hrvatska 7. Krioprezervacija embriona i ovocita u fazi pronukleusa Dr Mikloš Hamori, Centar za reproduktivnu medicinu, Erlangen, Njemačka 8. Više izbora - Bolji rezultat? Kurt Marhardt, M.D., menadžer za centralnu Evropu, Merck Gesellschaft mbH	27-28.03. 2009.	Banja Luka	6

Tema	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Broj bodova
9. Uticaj terapije na kvalitet embriona Prof. dr Lev Levkov, embriolog, Finska 10. Važnost ovarijalne stimulacije kod IVF-a Dr Simone Giulinei, Italija 11. Evidence-Based dijagnostika steriliteta Dr Tatjana Motrenko Simić, Odeljenje humane reprodukcije, Opšta bolnica Danilo I, Cetinje, Crna Gora 12. Značaj histeroskopije u dijagnostici i tretmanu steriliteta Dr Zulfo Godinjak, KCUS ginekološko - akušerska klinika Sarajevo, Bosna i Hercegovina			
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Foča Dijagnostika i konzervativna terapija oboljenja nosa i sinusa Mr sc. med. Nenad Stevandić, Klinika za bolesti uha, grla i nosa, Klinički centar Banja Luka	30.03. 2009.	Foča	2
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Trebinje Dijagnostika i konzervativna terapija oboljenja nosa i sinusa Mr sc. med. Nenad Stevandić, Klinika za bolesti uha, grla i nosa, Klinički centar Banja Luka	31.03. 2009.	Trebinje	2
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Savremena terapija Diabetes Mellitusa tipa II Dr Marina Tomanić, Opšta bolnica Doboj Dijabetička nefropatija Dr Marko Adžić, Opšta bolnica Doboj	02.04. 2009.	Doboj	2
UDRUŽENJE LJEKARA PORODIČNE MEDICINE RS Najčešći pulmološki problemi u ambulanti porodičnog ljekara Dr Vladimir Mirošljević, KC Banja Luka	02.i 29.04. 2009.	Trebinje Bijeljina	3
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE UDRUŽENJE OFTALMOLOGA REPUBLIKE SRPSKE Korak dalje od glaukoma Prim. dr Mirjana Kisjan, Klinika za očne bolesti, Klinički centar Banja Luka, Banja Luka Laser kod glaukoma... koji, kako i kada? Prof. dr Paraskeva Hentova Senčanić, Institut za očne bolesti, Klinički centar Srbije, Beograd	06.04. 2009.	Banja Luka	3

Tema	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Broj bodova
UDRUŽENJE ENDOKRINOLOGA I DIJABETOLOGA REPUBLIKE SRPSKE Terapija insulinom pumpom u adultnom tipu dijabetesa: iskustva centra Beograd Akademik prof. dr Nebojša Lalić, Institut za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma, KCS, Medicinski fakultet, Univerziteta u Beogradu	08.04. 2009.	Banja Luka	3
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Savremena terapija Diabetes Mellitusa tipa II Dr Aleksandra Kamburov-Ćeček, Opšta bolnica Gradiška Dijabetička nefropatija Dr Sanja Stojković, Klinički centar Banja Luka	08.04. 2009.	Gradiška	2
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Prijedor Savremena terapija Diabetes Mellitusa tipa II Dr Vesna Jelača, Opšta bolnica Prijedor Dijabetička nefropatija Dr Sanja Stojković, Klinički centar Banja Luka	09.04. 2009.	Prijedor	2
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Doboj Hronični hepatitis B i C - prevencije i liječenje Dr Svjetlana Adžić, OB Doboj Hepatitis B - vakcina Dr Jovan Živković, DZ Šamac	09.04. 2009.	Doboj	3
KC BANJA LUKA ELIGARD-novi LHRH agonista za liječenje karcinoma prostate Dr Gordana Kecman, KC B. Luka; dr Milan Žigić, KC B. Luka; Prof. dr Svjetlana Stojisavljević-Šatara, MF B. Luka	10.04. 2009.	Banja Luka	3
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Foča Depresija u menopauzi Prof. dr Ivana Timotijević, MF Beograd	12.04. 2009.	Foča	3

Tema	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Broj bodova
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Moderator: Prof. dr Aleksandar M. Lazarević, Specijalistička ambulanta Cardio Banja Luka Posljednja generacija antihipertenziva, antagonisti angiotenzina II Prof. dr Giray Kabakci, Glavni istraživački odjel za kardiologiju, Medicinski fakultet Hacettepe Univerziteta u Ankari Irbesartan u savremenoj terapiji kardiovaskularnih bolesti i moderni aspekti liječenja esencijalne hipertenzije Prof. dr Vjekoslav Gerc, Klinika za bolesti srca i reumatizma, KCU Sarajevo	14.04. 2009.	Banja Luka	2
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Savremena terapija Diabetes Mellitusa Prof. dr Snježana Popović-Pejičić, Klinički centar Banja Luka Dijabetička nefropatija Prim. dr Milenko Krneta, FESC, Poliklinika Intermedik, Banja Luka	15.04. 2009.	Banja Luka	2
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica doktora medicine Bijeljina - Dom zdravlja Bijeljina ZNAČAJ MAMOGRAFIJE ZA RANO OTKRIVANJE RAKA DOJKE Mamografska dijagnostika raka dojke Doc. dr Zorica Milošević, Institut za onkologiju i radiologiju Srbije, Beograd Klinička slika i hirurgija ranog karcinoma dojke Dr Neven Jokić, Institut za onkologiju i radiologiju Srbije, Beograd Skrining mamografija u ranom otkrivanju karcinoma dojke Dr sc. med. Zdenka Gojković, Klinika za onkologiju, Klinički centar Banja Luka, Banja Luka Hirurško liječenje tumora dojke Doc. dr Siniša Maksimović, Opšta bolnica Bijeljina, Bijeljina	16.04. 2009.	Bijeljina	3
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Prijedor Dijagnostika i konzervativna terapija oboljenja nosa i sinusa Mr sc. med. Nenad Stevandić, Klinika za bolesti uha, grla i nosa, Klinički centar Banja Luka	23.04. 2009.	Prijedor	2

Tema	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Broj bodova
UDRUŽENJE GINEKOLOGA I OPSTETRIČARA RS Ginekološke abdominalne operacije - adneksalni tumori Dr Željko Pavlović, Kasindo; dr Zora Antonić, KC B. Luka; dr Vesna Maksimović, OB Bijeljina; dr Dušan Vukota, OB Gradiška Rana amniocenteza - naša iskustva Dr Branka Semiz, Kasindo; dr Saša Savić, KC B. Luka	24.04. 2009.	Istočno Sarajevo	3
UDRUŽENJE LJEKARA PRIVATNE PRAKSE RS Mjesto hepapip forte u prevenciji i liječenju oboljenja jetre Dr Gordana Pašalić	24-25.04. 2009.	Banja Luka	3
UDRUŽENJE PEDIJATARA RS VIII Pedijatrijski dani	24-27.04. 2009.	Mrakovica	6
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE RADA RS Procjena rizika na radnom mjestu i radnoj sredini Prof. dr Milan Pavlović; Dr sci Srđan Borjanović; as. mr sc. dr Nikola Torbica; Prim.mr. sci dr Biljana Aleksić; prim. mr sc. dr Vesna Jokić; Milica Varagić, dipl. ing. Tehnologije; mr sc. Srđan Jančević, ing. elektrotehnike; Slavica Jovičić, spec. med. psihologije	26-27.04. 2009.	Banja Luka	4
KLINIČKI CENTAR BANJA LUKA Patologija dojke - moderna dijagnostika i terapija	26-27.04. 2009.	Banja Luka	6
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Bijeljina Savremena terapija Diabetes Mellitusa Mr. sci. med. Blaženko Vuković, Klinički centar Banja Luka Dijabetička nefropatija Dr Milica Lovrić, Opšta bolnica Bijeljina	29.04. 2009.	Bijeljina	2
UDRUŽENJE ONKOLOGA I HIRURGA RS V Onkološki dani	07-08.05. 2009	Banja Luka	6
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Birač Karcinom dojke - dijagnostika, terapijski pristup i prevencija Dr Danica Bjelica. Klinički centar I. Sarajevo, Klinike i bolničke službe u Kasindolu Inhibitori aromataze kao adjuvantna hormonska terapija raka dojke Dr Jadranka Jovović, Klinički centar I. Sarajevo Klinike i bolničke službe u Kasindolu	12.05. 2009.	Zvornik	2

Tema	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Broj bodova
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Foča Savremena terapija Diabetes Mellitus-a Mr sc med. Blaženko Vuković, Klinički centar Banja Luka Uloga blokade RAS sistema kod oboljelih od Diabetes Mellitus-a Dr Sanja Stojković, Klinički centar Banja Luka	13.05. 2009.	Foča	2
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Istočno Sarajevo Savremena terapija Diabetes Mellitus-a Dr Radmila Nogo, Klinički centar Istočno Sarajevo, Klinike i bolničke službe u Kasindolu Uloga blokade RAS sistema kod oboljelih od Diabetes Mellitus-a Dr Sanja Stojković, Klinički centar Banja Luka	14.05. 2009.	Istočno Sarajevo	2
ZAVOD ZA FIZIKALNU MEDICINU I REHABILITACIJU "DR M. ZOTOVIĆ" Propisivanje invalidskih kolica i obuka bezbjednom korištenju, Virtuelna rehabilitacija - prednosti i izazovi, Upotreba botoksau liječenju spastičnosti Prof. dr Amra Šarić, dr Lee Kirbi	14.05. 2009.	Banja Luka	3
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Foča Imunologija (stari postulati - nova paradigma), alergeni za in vivo dijagnostikui imunoterapiju Dr Olga Vučković, mr sc. med. Lidija Burazer	15.05. 2009.	Foča	3
KC I. SARAJEVO, KLINIKE I BOLNIČKE SLUŽBE U KASINDOLU Dijagnostika i liječenje plućnih karcinoma	15.05. 2009.	Kasindo	3
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Bijeljina Arterijska hipertenzija i hronično zatajenje bubrega Pozdravna riječ: Prim. dr Dragomir Savić, Opšta bolnica Bijeljina Utjecaj arterijske hipertenzije na funkciju bubrega Dr Nenad Petković, Dijalizni centar Šamac Lacipil™ (lacidipin) u liječenju arterijske hipertenzije Dr Marko Adžić, Opšta bolnica Doboj	18.05. 2009.	Bijeljina	2

Tema	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Broj bodova
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Foča Karcinom dojke - dijagnostika, terapijski pristup i prevencija Dr Danica Bjelica, Klinički centar I. Sarajevo, Klinike i bolničke službe u Kasindolu Inhibitori aromataze kao adjuvantna hormonska terapija raka dojke Dr Jadranka Jovović, Klinički centar I. Sarajevo, Klinike i bolničke službe u Kasindolu	19.05. 2009.	Foča	2
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Gradiška ARTERIJSKA HIPERTENZIJA I HRONIČNO ZATAJENJE BUBREGA Pozdravna riječ: Dr Borislav Šokčević, Opšta bolnica Gradiška Uticaj arterijske hipertenzije na funkciju bubrega Mr si. med. Milorad Grujičić, Klinički centar Banja Luka Lacipil™ (lacidipin) u liječenju arterijske hipertenzije Doc. dr Marko Šobot, Klinički centar Banja Luka	19.05. 2009.	Gradiška	2
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Trebinje Savremena terapija Diabetes Mellitus-a Dr Slavica Turanjanin, Opšta bolnica Trebinje Uloga blokade RAS sistema kod oboljelih od Diabetes Mellitus-a Prim. dr Zoran Paovica, Opšta bolnica Trebinje	21.05. 2009.	Trebinje	2
UDRUŽENJE PULMOLOGA REPUBLIKE SRPSKE Majski pulmološki dani 2009.	21-23.05 2009.	Banja Luka	6
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Istočno Sarajevo Dijagnostika i konzervativna terapija oboljenja nosa i sinusa Mr sc. med. Nenad Stevandić, Klinika za bolesti uha, grla i nosa, Klinički centar Banja Luka	22.05. 2009.	Istočno Sarajevo	2
UDRUŽENJE FIZIJATARA REPUBLIKE SRPSKE Odabrane teme iz fizijatrije	22.05. 2009.	Banja Luka	3

Tema	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Broj bodova
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Doboj Arterijska hipertenzija i hronično zatajenje bubrega Pozdravna riječ: Prof. dr Duško Vasić , Opšta bolnica Doboj Uticaj arterijske hipertenzije na funkciju bubrega Dr Marina Tomanić, Opšta bolnica Doboj Lacipil™ (lacidipin) u liječenju arterijske hipertenzije Dr Marko Adžić, Opšta bolnica Doboj	26.05. 2009.	Doboj	2
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Prijedor ARTERIJSKA HIPERTENZIJA I HRONIČNO ZATAJENJE BUBREGA Pozdravna riječ: Dr Vlado Vujović, Opšta bolnica Prijedor Uticaj arterijske hipertenzije na funkciju bubrega Dr Ljubomir Vuković, Opšta bolnica Prijedor Lacipil™ (lacidipin) u liječenju arterijske hipertenzije Doc. dr Marko Šobot, Klinika za kardiovaskularne bolesti, Klinički centar Banja Luka	28.05. 2009.	Prijedor	2
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Podružnica Istočno Sarajevo Arterijska hipertenzija i hronično zatajenje bubrega Pozdravna riječ: Prim. dr Ljubivoje Šupić, Dom zdravlja Han-Pijesak Hronično zatajenje bubrega i hipertenzija Prim. dr Brana Radović, Klinički centar I. Sarajevo, Klinike i bolničke službe u Kasindolu Lacipil™ (lacidipin) u liječenju arterijske hipertenzije Dr Snježana Kešelj, Klinički centar I. Sarajevo, Klinike i bolničke službe u Kasindolu	28.05. 2009.	Istočno Sarajevo	2
OČNA ORDINACIJA "DR BIJELIĆ", BANJA LUKA Slabovidost - teleskopske naočale i druga pomagala Mr sc. med. Igor Petriček, Klinika za očne bolesti KBC Zagreb Indikacije za vitreoretinalne operacije Doc. dr Miroslav Stamenković, Klinika za očne bolesti, KBC Zvezdara, Beograd	30.05. 2009.	Banja Luka	3

Tema	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Broj bodova
ZAVOD ZA FIZIKALNU MEDICINU I REHABILITACIJU "DR M. ZOTOVIĆ" Legg-Calve-Perhesova bolest, etipatogeneza, klinička slika i dijagnoza Prof. dr Zoran Vukašinić	01.06. 2009.	Banja Luka	3
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE KLINIČKI CENTAR BANJA LUKA Istine i izazovi u terapiji osteoporoze Narušavanje zdravlja skeleta u menopauzi i uloga ginekologa Prof. dr Vesna Ećim-Zlojutro, šef Odjeljenja perinatologije Klinike za ginekologiju i akušerstvo, Klinički centar Banja Luka Značaj osteoporotičnih preloma i terapijska strategija ortopeda Dr Nikola Bojić, šef Odjeljenja za spinalnu hirurgiju Klinike za ortopediju i traumatologiju, Klinički centar Banja Luka Terapija bisfosfonatima - stavovi i izazovi Prof. dr Snježana Popović-Pejičić, načelnik Klinike za endokrinologiju, dijabetes i bolesti metabolizma, KC Banja Luka Mit - istine i perspektive u osteoporozi Doc. dr Nenad Prodanović, načelnik konzervativnih grana, Klinički centar Banja Luka	02.06. 2009.	Banja Luka	2
UDRUŽENJE DOKTORA PORODIČNE MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Značaj hepatoprotektiva u terapiji bolesti jetre Dr Mavija Zoran; dr Ana Čulafić	02.06. 2009.	Banja Luka	3
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Neuropatski bol i liječenje Dr Zoran Vukojević, Klinika za neurologiju, Klinički centar Banja Luka, Banja Luka; prof. dr Svetlana Stojisavljević-Šatara, Medicinski fakultet Banja Luka	03.06. 2009.	Banja Luka	2
UDRUŽENJE OTORINOLARINGOLOGA REPUBLIKE SRPSKE XIII simpozijum otorinolaringologa RS	05-06.06 2009.	Bijeljina	6
UDRUŽENJE HIRURGA RS Odabrane teme iz hirurgije	05.06. 2009.	Trebinje	4

Tema	Vrijeme održavanja	Mjesto održavanja	Broj bodova
DRUŠTVO DOKTORA MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Beta-blokatori (Dilatrend) u kardiovaskularnom kontinuumu Prof. dr Aleksandar M. Lazarević, Specijalistička ambulanta Cardio, Banja Luka Golderm (sukralfat vlažni gel 20%) - efikasna lokalna terapija kožnih oštećenja Prim. dr Milanka Ćelić, načelnik Klinike za kožne i polne bolesti, Klinički centar Banja Luka	09.06. 2009.	Banja Luka	2
UDRUŽENJE ORTOPEDA I TRAUMATOLOGA REPUBLIKE SRPSKE Kvantitativna definicija 3D modela kuka Kliničke i epidemiološke karakteristike kod aloartroplastike kuka Dr Željko Jovičić; dr Maksim Kovačević	12.06. 2009.	Banja Vrućica	3
Merck Sharp & Dohme Idea AG "Benigna hiperplazija prostate u primarnoj zdravstvenoj zaštiti" Mr sc. med. Milan Žigić, KC Banja Luka	17.06. 2009.	Banja Luka	2
UDRUŽENJE DOKTORA PORODIČNE MEDICINE REPUBLIKE SRPSKE Menadžment bola	18-20.06. 2009.	Neum	3
ZA VOD ZA FIZIKALNU MEDICINEU I REHABILITACIJU "DR M. ZOTOVIĆ" "Stečeni deformiteti stopala-etnologija, patogeneza i liječenje" Prof. dr Ivan Butković, Beograd	22.06 2009.	Banja Luka	3
"Sveobuhvatni menadžment bola u BiH" Prim. dr Milivoje Dostić, KC I. Sarajevo, Klinike i bolničke službe u Foči; prim. dr Suad Rožajac, Sarajevo	23.06. 2009.	Foča	3
KC I. Sarajevo, Klinike i bolničke službe u Foči, "Stručni sastanak hirurga Srbije i Republike Srpske sa međunarodnim učešćem"		Foča	3

Umirite talase

LAMOTRIGIN - antiepileptik prvog izbora

Lijek koji se uspješno primjenjuje kod svih oblika epilepsije, neuralgičkih i neuropatskih bolova te hemifacijalnog spazma.

Kutija sa 30 tableta od 25mg

Kutija sa 30 tableta od 50mg

Kutija sa 30 tableta od 100mg

Proizvođač: Actavis company, Island

 actavis
creating value in pharmaceuticals

NOVA ZNANJA O DOSTIGNUĆIMA U PEDIJATRIJI

Skup je usmjeren prema savremenim tendencijama širenja saradnje u zdravstvenoj zaštiti djece, razmjeni iskustava i prezentaciji vlastitih dostignuća

U organizaciji Udruženja pedijatara Republike Srpske održani su Osmi pedijatrijski dani Republike Srpske na Mrakovici, od 24. do 26. aprila ove godine. Veliki broj učesnika pedijatara-članova Udruženja i gostiju iz Srbije, Hrvatske, Engleske, Austrije doprinijeli su da i ovogodišnji susret bude dobra prilika za sticanje novih znanja i formiranje stavova o modernim dostignućima u pedijatriji.

STRUČNE TEME

Na skupu su prezentovane sljedeće teme: **Hipertransaminazemija**, prof. dr Nedeljko Radlović, Univerzitetska dečja klinika, Beograd; **Sindrom periodične febrilnosti**, prof. dr Dragana Janić, Univerzitetska dečja klinika, Beograd; **Tumori bubrega u dece - 200 godina kasnije**, prof. dr Gordana Vujanić, Univerzitetska bolnica Wales; **Limfadenopatije**, prof. dr Jelena Roganović, Klinika za dječje bolesti, Rijeka; **Procena Nutritivnog statusa novorođenčeta**, prof. dr Niveska Božinović-Prekajski, Institut za neonatologiju, Beograd; **Probiotici u ishrani novorođenčadi - racionalne osnove i praktični aspekti**, prof. dr Borislav Janković, Institut za majku i dete, Beograd; **Kongenitalna primarna hipotireoza**, prof. dr Husref Tahirović, Univerzitetski klinički centar, Tuzla; **Hemoraški sindrom u neonatologiji**, **Liječenje sideropenijska anemija - komercijalna**, prof. dr Jelica Predojević-Samardžić, Klinika za dječje bolesti Banja Luka; **Principi antibiotske terapije u pulmologiji**, prof. dr Branimir Nestorović, Univerzitetska dečja klinika, Beograd; **Perzistentni foramen ovale - intervenisati li ne**, dr Miladin Đorđević, Klinika za kardijalnu, torakalnu i vaskularnu hirurgiju, Klagenfurt, Austrija; **Medicinski bakterijski biofilmovi**, prof. dr Miroslav Petković, Medicinski fakultet, Banja Luka, Katedra za mikrobiologiju; **Kombinovane vakcine**, mr sc. dr Ilija Rosić; **Bramitob u terapiji mukoviscidoze**, **GINA 2006 - mjesto smjernica u terapiji astme**, dr Vladimir Mirošljević, Klinika za dječje bolesti, Banja Luka; **Nacionalni program zdravstvene zaštite žena, dece i omladine**, mr sc. dr Dragana Lozanović, Institut za zaštitu zdravlja majke i deteta, Beograd; **Rijetka stanja u pedijatriji: Johanson Blizzard sindrom**, doc. dr sc. Snežana Petrović Tepić, Klinika za dječje bolesti, Banja Luka; **Skrining sluha novorođenčadi**, prim. mr sc. Ljilja Solomun, Klinika za dječje bolesti, Banja Luka; **Glikemijska varijabilnost u Dijabetes melitusu**, dr sc. Gordana Bukara-Radujković, Klinika za dječje bolesti, Banja Luka; **Opsipacija - čest problem kod djece**, prim. dr Vinko Kuzmanović, Klinika za dječje bolesti, Banja Luka; **Praktična primjena surfaktanta (Curosurf) u terapiji respiratornog distres sindroma**, prim. dr Vesna Novaković, Klinika za dječje bolesti, Banja Luka; **Insulinski analozi**, dr Vesna Miljković, Klinički centar, Banja Luka; **Plućne ciste u djece - prikaz slučaja**, dr Olivera Ćosić, Opšta bolnica, Gradiška.

SKUPŠTINA UDRUŽENJA PEDIJATARA

Predsjednica Udruženja pedijatarata, prof. dr Jelica Predojević Samardžić, u sredini, sa kolegama: dr Mirom Gavrić i dr Stevanom Bajić

Prije početka stručnih predavanja održana je Dvanaesta Skupština Udruženja pedijatarata Republike Srpske na kojoj je usvojen izvještaj o radu za proteklu godinu i finansijski izvještaj. Delegati Skupštine razmatrali su i prijedlog Zakona o zdravstvenoj zaštiti RS koji djelatnost pedijatarata stavlja na potpuno neodgovarajuće mjesto u sistemu zdravstva Republike Srpske. Usvojeni su i zaključci na ovu temu koji su dostavljeni Komori doktora medicine Republike Srpske sa zahtjevom da se izlože na **Odboru za zdravstvo**

Narodne skupštine RS. Pedijatri traže da:

- brigu o zdravlju djece do 15 godina starosti na primarnom nivou vodi isključivo pedijatar;
- da se pedijatri ne uključuju u rješavanje zdravstvenih problema adultne populacije;
- da se obnovi nedostajući kadar iz pedijatrije raspisivanjem novih specijalizacija iz pedijatrije;
- da se intenzivira preventivno-edukativni rad sa djecom i roditeljima;
- da se poboljša komunikacija sa timovima porodične medicine;
- da se produži trajanje specijalizantskog staža na pedijatriji u okviru specijalizacije iz porodične medicine kako bi se duže obavljao u bolničkim ustanovama na odjeljenjima pedijatrije.

Ovi stavovi prosljeđeni su Ministarstvu zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske.

VIŠE PAŽNJE EDUKACIJI

I ovom prilikom ukazano je na manjkavost programa edukacije kadrova koji pružaju zdravstvenu zaštitu djeci, kako ljekara porodične medicine, tako i budućih pedijatarata. Istaknuta je potreba veće uloge Udruženja pedijatarata u definisanju programa znanja i vještina koje svaki budući pedijatar mora da savlada kako bi stekao zvanje specijaliste.

Na Skupštini Udruženja pedijatarata RS osnovana je Sekcija neonatologa čiji je predsjednik prim. dr Vesna Novaković, pedijatar-neonatolog, šef odjeljenja za intenzivnu njegu i terapiju Klinike za dječje bolesti KC Banjaluka.

O projektu jačanja nacionalnih kapaciteta na unapređenju neonatalnog zdravlja u zemljama Jugoistočne evrope prisutne je upoznao dr Stevan Bajić. Dr Bojana Suzić apostrofirala je problem gojaznosti kod djece koji zaslužuje posebno istraživanje, a dr Nina Đurić je informisala delegate Skupštine o otvaranju Genetskog savjetovališta za prevenciju nasljednih bolesti.

Ž.G.B.

USKORO ĆEMO UVOZITI PEDIJATRE

*Prema nekim izvorima sve je teže dobiti specijalizanta za pedijatrijsku struku, jer osim odgovornosti i dugotrajnog školovanja u pitanju je i neprimjerena plaća i pritisak, s jedne strane roditelja, a s druge zdravstvenih vlasti - kaže prof. dr Jelena Roganović iz Kliničkog centra Rijeka, aktivni učesnik **Pedijatrijskih dana** na Mrakovici*

Kako je Zakon o zdravstvenoj zaštiti u Hrvatskoj regulisao položaj pedijatarata?

Hrvatski sabor je 2003. godine izglasao novi Zakon o zdravstvenoj zaštiti. Usvojen je važan prijedlog da pedijatar ostaje u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Značajno je i određenje da specijalist ginekologije brine o primarnoj zdravstvenoj zaštiti žena u vezi trudnoće, materinstva i planiranja obitelji, kao i da u timskom radu mogu sudjelovati i drugi stručnjaci za pojedina specifična područja, npr. psiholozi, defektolozi, logopedi i socijalni radnici.

Prof. dr Jelena Roganović

Prema članku 60. navedenog Zakona svaki Dom zdravlja u Hrvatskoj dužan je osigurati djelatnost za zdravstvenu zaštitu dojenčadi i djece predškolskog uzrasta. Nažalost, ovo pozitivno zakonsko određenje o radu pedijatra i timskom radu u primarnoj zdravstvenoj zaštiti djece još uvijek se svugdje ne provodi, često (ponovo) iz finansijskih razloga.

Prema podacima Hrvatske liječničke komore samo u 3 županije i u gradu Zagrebu broj pedijatarata u primarnoj zdravstvenoj zaštiti zadovoljava broj djece predškolske dobi.

Zabrinjavajući je podatak Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje da u ovom trenutku u Hrvatskoj nedostaju 83 pedijatra u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, dok po analizama Hrvatske liječničke komore u bolnicama nedostaje još 69 pedijatarata.

Ukoliko se ovom problemu ne posveti potrebna pažnja i ne poduzmu mjere za povećanje specijalizacija iz pedijatrije, a s obzirom na odljev pedijatarata imajući u vidu postojeću dobnu strukturu (20 posto pedijatarata starije je od 60 godina!), predviđa se da bi u slijedećih 5 godina, svega 50 posto djece bilo obuhvaćeno pedijatrijskom skrbi.

Dodatne teškoće stvara povećanje normativa po pedijatrijskom timu koji se kreće u rasponu od 1200 do 1500 djece, dok je prije početka privatizacije standard iznosio 850 djece. I

u zemljama Europske unije jedan pedijatrijski tim ima 800 do 850 djece. Ovi visoko zadani normativi nedvojbeno se odražavaju na razinu zdravstvenog standarda djece. Tzv. „Plava knjiga“ (Popis dijagnostičkih i terapijskih postupaka u zdravstvenim djelatnostima) predviđa da pedijatar u primarnoj zaštiti obavi 34 pregleda u radnom

poslova vezanih za evidentiranje navedenih posjeta i postupaka. Uz sve to, liječnici školske medicine stavljeni su isključivo u funkciju preventive u zdravstvenoj zaštiti školske djece.

Zbog pritiska sa strane stručnog društva (Hrvatsko društvo za preventivnu i socijalnu pedijatriju) te senzibilizacije javnosti i Vladinih tijela,

**Prof. dr Nedeljko Radlović, Univerzitetska dečja klinika Beograd
Predsjednik Sekcije pedijatarata Srpskog lekarskog društva**

NESPORAN UTICAJ NA POLITIKU ZDRAVSTVA

Susreti na pedijatrijskim danima su dobra prilika za razmjenu iskustava: dr Radlović, u sredini, sa kolegama: prof. dr Gordanom Vujanicom i prof. dr Borislavom Jakovićem

uvažavanja prihvatio i založio se da dečji i ginekološki dispanzeri ostanu u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Sekcija pedijatarata je aktivan kreator i u formiranju programa kontinuirane medicinske edukacije i programa specijalizacije.

Zahvaljujući upornosti pedijatarata i njihovih udruženja kao i pomoći i razumijevanju nadležnih institucija koje kreiraju politiku zdravstva, Srbija je sačuvala nezamenljivo mesto dečjeg lekara u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Stari sistem zdravstvene zaštite se, ipak, pokazao kao najbolji, kaže dr Nedeljko Radlović sa Univerzitetske dečje klinike, Beograd

Odrekli smo se porodičnog lekara „sveznalice“ sa uverenjem da on, bez obzira na dodatne edukacije, ne može da pokrije probleme pacijenata svih životnih dobi. Pedijatri Srbije su iznoseći argumente uspeli da nametnu ministru zdravlja Tomici Milosavljeviću svoje stavove po ovom pitanju. On ih je s puno

danu; danas u Hrvatskoj pedijatar, za standardni broj od 1200 osiguranika, prosječno pregleda 68 djece (u jesenskim i zimskim mjesecima oko 80). Na postojeći opseg kurativnih djelatnosti, 2002. godine je pridodana obveza provođenja opsežnijeg preventivnog programa (veći broj sistematskih pregleda, uvođenje novih cjepiva), a tome se pridružuje i veći opseg administrativnih

posljednje tri godine bitno je povećan broj specijalizacija iz pedijatrije u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, ali to je još daleko od dovoljnog. Iako u ovom trenutku oko 120 liječnika u Hrvatskoj specijalizira pedijatriju, smatra se da će oni, kada za 5 godina polože stručne ispite, popuniti mjesta pedijatarata koji odu u mirovinu, a samo djelomično smanjiti deficit. Prema nekim izvorima, sve je

teže dobiti i specijalizanta za pedijatrijsku struku, jer osim uvjeta i odgovornosti te dugotrajnog školovanja, u pitanju je i neprimjerena plaća i pritisak, s jedne strane roditelja, a s druge zdravstvenih vlasti. Prema kritičarima reforme hrvatsko javno zdravstvo, koje je bilo najbolji izvozni brend 20. stoljeća, uskoro će biti uvozni, jer ćemo liječnike morati uvoziti.

Programi specijalizacije u Hrvatskoj se prilagođavaju evropskim programima?

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi odobrava specijalizacije i donosi pravilnike o specijalističkom usavršavanju liječnika. Trajanje i program specijalizacije donosi ministar nadležan za zdravstvo. Pri tom, radi usklađivanja našeg zakonodavstva s onim u zemljama članicama Europske unije, Ministarstvo aktivno u suradnji s katedrama Medicinskog fakulteta u Zagrebu i stručnim društvima u okviru Hrvatske liječničke komore provodi aktivnosti na usklađivanju plana i programa pojedine specijalizacije i uže specijalizacije s postojećim stanjem u većini europskih zemalja.

Novi program specijalizacije iz pedijatrije bazira se na europskom prijedlogu programa specijalizacije, koji je izrazio Europski odbor za pedijatriju (European Board of Pediatrics), a usvojila Europska konferencija specijalista pedijatrije (Confederation of European Specialists in Pediatrics) 2002. godine. Ovaj program predviđa produljenje vremena specijalizacije iz pedijatrije sa dosadašnje četiri na pet godina. Programom su uspostavljeni novi prioriteti, posebno u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Kako se provodi kontinuirana medicinska edukacija?

Tek osnutkom Europske zajednice započelo je ujednačavanje svih oblika medicinske izobrazbe, dodiplomske, poslijediplomske i trajne

medicinske edukacije, s ciljem da se olakša sve prisutnija želja i potreba liječnika da se izobrazavaju i rade u različitim zemljama Europske unije.

Zahvaljujući preuzimanju iskustva razvijenih zemalja i odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, u Hrvatskoj je proces kontinuirane medicinske edukacije - mi ga nazivamo trajnom medicinskom izobrazbom (TMI) - uveden 1993. godine. Prema članku 114. TMI je obavezna za sve zdravstvene radnike, kao i proces izdavanja i obnavljanja dozvola za samostalan rad - licenciranje i relicenciranje. Istim je Zakonom u čl.164 utvrđena obveza osnivanja zdravstvenih komora, pa je tako 1995. ponovno osnovana Hrvatska liječnička komora u čiju nadležnost, između ostalog, spada i vrednovanje, tj. kontrola kvalitete TMI, te licenciranje liječnika s relicenciranjem svakih 6 godina.

Zakonom je određeno da svi liječnici u Hrvatskoj, koji rade u izravnoj zdravstvenoj zaštiti stanovništva, moraju biti članovi HLK koja im izdaje licencu (dozvolu za samostalan rad). Liječnici se obvezuju na sudjelovanje u TMI kako bi bili u tijeku suvremenih znanja i vještina potrebnih za bolje postavljanje dijagnoze i liječenje svojih pacijenata. Istovremeno, sudjelovanjem u TMI, sakupljaju odgovarajući broj bodova potrebnih za obnavljanje licence.

Od ukupno 120 bodova potrebnih za relicenciranje, najviše 50 posto smije biti iz istog oblika TMI. Isto tako najmanje 50 posto bodova mora biti iz specijalnosti za koju je izdana licenca čije se obnavljanje traži, a preostalih 50 posto može biti iz ostalih medicinskih grana. Ma koliko se činilo, ovi uvjeti za obnavljanje licence nisu previše zahtjevni, a najčešće se dodjeljuju samo na temelju prisustva nekima od oblika TMI.

Željka Grabež Biuković

Štokholm, 26-29. maja

EVROPSKI KONGRES O MOŽDANOM UDARU

Na kongresu su prezentovana najnovija dostignuća u prevenciji i tretmanu ove teške bolesti

Od 26-29. maja 2009. godine u Štokholmu (Švedska) je održan XVIII Evropski kongres o moždanom udaru. Na kongresu su učestvovali predstavnici gotovo svih evropskih zemalja, kolege iz Amerike, Azije, Indije i nekih Afričkih zemalja. Ukupno je bilo preko 1500 učesnika.

Bila je prilika da se prezentuju rezultati najnovijih studija, opcije u tretmanu moždanog udara, da se ukaže na to koji je najbolji koncept

prevencije ove teške bolesti, a takođe i prilika da se kroz interesantne prikaze slučajeva razmjene mišljenja i ukaže na moguće propuste i možda daju ideje kod nekih naših budućih pacijenata.

Na kongresu su učestvovali i ljekari neurolozi sa Neurološke klinike u Banjaluci doc. dr Siniša Miljković, prof. dr Milan Arbutina, doc. dr Duško Račić i doc. dr Zoran Vujković. Prezentovali smo dva naša rada „Posterior

leukoencephalopathy syndrome“ i „Vascular risk factors and Vascular dementia“.

U toku kongresa je prezentovan i najnoviji vodič za moždani udar u izdanju Evropskog udruženja za borbu protiv moždanog udara u kom su date smjernice i preporuke za terapiju, prevenciju, rehabilitaciju i sve relevantne faktore koji se odnose na ovu bolest. Prema tim preporukama takozvani terapijski prozor za primjenu trombolitičke terapije (koja se primjenjuje i u našoj Jedinici za moždani udar) je pomjeren sa dosadašnjih 3 sata na 4,5 sati. To nam u svakom slučaju daje više vremena za spas pacijenta ali se u preporukama navodi takođe da je još uvijek cilj dati ovu terapiju što prije kako bi i rezultati bili što bolji. Ove preporuke su odmah prihvaćene i u našoj sredini te došlo do revizije i naših protokola o terapiji.

Priustvovali smo prezentacijama najnovijih terapijskih mogućnosti, interventnih tehnika, gdje se pomoću određenih katetera (Mercy, Retrieving system) dolazi direktno do mjesta okluzije krvnog suda intrakranijalno te se vrši evakuacija tromba i na taj način rekanalizacija intrakranijalno. U ovom trenutku mnogo nade se polaže i u novu generaciju lijekova iz grupe aktivatora plazminogena, koji bi se davali u cjelini u bolusu i imali bi mane neželjenih efekata. Na planu prevencije takođe su prezentovane najnovije smjernice.

Doc. dr Siniša Miljković

Umijeće življenja

Mr sc. dr Slobodan Gutić, Trebinje

NOVA PRILIKA ZA STARU LJUBAV - SLIKARSTVO

Odaskom u penziju dr Gutić se s puno elana vraća slikanju. Stetoskop zamjenjuje kistom, ali sa istim žarom voli svoju Hercegovinu i ljude u njoj.

Još iz đачkih dana nazirala se sklonost ka umjetnosti, najprije fotografiji, a potom, u studentskim danima, ka slikarstvu. Studirajući medicinu u Beogradu, u rijetkim prilikama slobodnog vremena, kistom na platnu vraćao se svojoj Hercegovini.

Rođen je u Gacku 1943. godine gdje se, poslije završenog fakulteta, vratio i na najbolji način živio sa svojim zemljacima pomažući im u nevolji i bolesti.

Radio je i u Bileći, Nevesinju, a od 1983. godine u Trebinju. Završio je specijalizaciju iz pedijatrije i subspecijalizaciju iz kardiologije.

Ove godine dr Gutić je odlaskom u penziju dobio novu priliku za posvećenost staroj ljubavi - slikarstvu. Na njegovim platnima rasplinut će se hercegovački pejzaži prepuni neba, sunca, hladovine platana... To su uglavnom ulja na platnu većeg formata, stvarana mjesecima, a završena

onda kada "progovore", kada harmonija boja i sjenki dopre do oka i srca onih kojih ih gledaju. Ljubitelji slikarstva mogli su da ih vide na izložbama u Trebinju, Banjaluci, Bileći, Laktašima ...

"Uzor u radu mi je slikar Lazar Drljača koji na ovim prostorima proveo zadnjih 30 godina razgovarajući sa planinama, Boračkim jezerom, zalascima sunca, ne vjerujući više evropskim metropolama koje je zadivio svojim talentom!" - kaže dr Gutić.

Knjige koje čitamo

Victoria Hislop: OTOK
Izdavač: Profil, Zagreb, 2007.

KNJIGA ZA PLAŽU - S DUŠOM

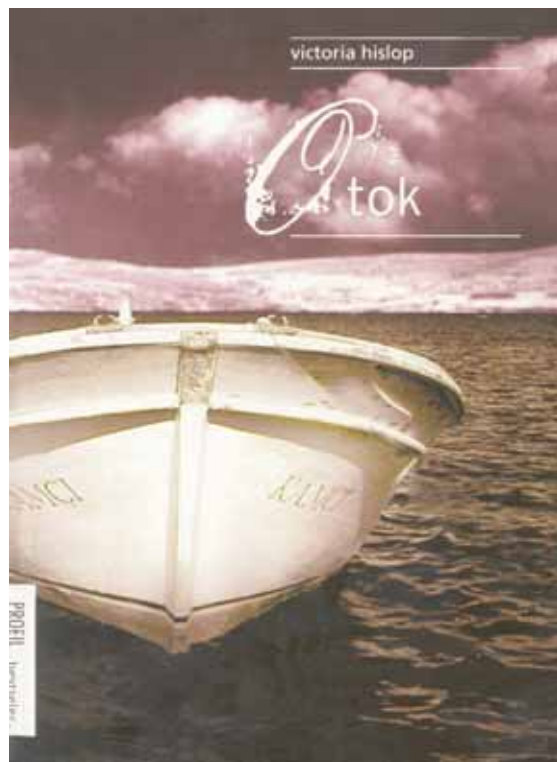
Ako kojim slučajem ove godine planirate ljetovati na Kreti, poznatom grčkom ostrvu, nije na odmet da ponesete, ili još bolje, prethodno pročitate knjigu koja će vam odmor učiniti pomalo drugačijim. Naročito ako imate mašte i istraživačkog duha...!

Naime, na sjevernom dijelu Krete smješteno je ostrvce Spinalonga koje je u periodu od 1903. pa do 1957. godine bilo najvažnija grčka kolonija gubavaca.

Pronalaženjem efikasnih lijekova lepra je suzbijena i ovaj svojevrсни karantin je prije pola vijeka izgubio na značaju. Ipak, ostaci građevina, raspored uličica i rijetko rastinje skrivaju mnoge životne priče o ljudima i bolesti koja ih je odvojila od njihovih najmilijih.

*Spinalonga zaista postoji, uvjeravaju nas razglednica-
ma oni koji su čitali i putovali*

Jednu od njih pripovijeda nam Victoria Hislop u svom romanu jednostavno nazvanom *Otok*. Kroz priču o dvadesetogodišnjoj djevojci Aleksis, koja na raskršću važnih životnih zbivanja odluči da posjeti Spinalongu kako bi otkrila prošlost svoje majke, Viktorija Hislop nam govori o sazrijevanju, ljubavi i životu, koji je čudasniji od najbolje sročenog romana. Fascinantni opisi ljepota Krete, prodiranje u brižno čuvane porodične tajne, strast i želja da se preživi, Hislopova je vješto ukomponovala u laki roman koji vas nagoni da sami potražite Spinalongu. To je ovoj knjizi donijelo nagradu za najbolji književni debi *British book Awards* 2007. godine.

Ž.G.B.

STRUČNI SASTANCI U SVIJETU nobembar 2009. – februar 2010.

November 01-04, 2009 Israel / Jerusalem

WORLD CONGRESS FOR THE ADVANCEMENT OF SURGERY IN ISRAEL

Contact: Karyn Nahari, Target Conferences

Tel: 011-972-3-517-5150

Fax: 011-972-3-517-5155

Email: wcasi@targetconf.com

Website: www.wcasi2009.com

Surgery

November 02-06, 2009 Austria / Vienna

9TH INTERNATIONAL FORUM ON MOOD & ANXIETY DISORDERS

Contact: Publi Creations Partner

Tel: 011-377-9797-3555

Fax: 011-377-9797-3550

Email: info@publiccreations.com

Website: www.aim-internationalgroup.com

Psychiatry

November 05-07, 2009 Italy / Genoa

6TH INTERNATIONAL MEETING ON ANTIMICROBIAL CHEMOTHERAPY IN CLINICAL PRACTICE

Contact: Matteo Bassetti, Organizing Secretariat

Tel: 011-39-010-555-5132

Fax: 011-39-010-353-7680

Email: MATTBA@TIN.IT

Website: www.accp.info

Infectious Disease

November 05-07, 2009 USA / California / San Francisco

7TH WORLD CONGRESS ON THE INSULIN RESISTANCE SYNDROME

Contact: Briana Celedon, Assistant Coordinator

Tel: 818-342-1889

Fax: 818-342-1538

Email: Metabolicinst@pacbell.net

Website: www.insulinresistance.us

Cardiology / Endocrinology / Gastroenterology / Internal Medicine / Obstetrics/Gynecology / Oncology / Pediatrics

November 05-07, 2009 USA / New York / New York

5TH INTERNATIONAL CONGRESS ON MYELOPROLIFERATIVE DISEASES & MYELODYSPLASTIC SYNDROMES

Contact: Imedex, Conference Organizer

Tel: 770-751-7332

Fax: 770-751-7334

Email: meetings@imedex.com

Website: www.imedex.com

Hematology / Oncology / Pathology / Surgery

November 06-08, 2009 India / New Delhi

2009 INTERNATIONAL CONGRESS ON SPORTS MEDICINE

Contact: H.L. Nag, Indian Federation of Sports Medicine

Tel: 011-91-921-250-3804

Website: www.ifsm.co.in/index.asp

Orthopedics / Other Specialties

November 08-11, 2009 Italy / Como

3RD INTERNATIONAL CANCER CONTROL CONGRESS

Contact: International Conference Services Ltd., Congress Secretariat

Tel: 604-681-2153

Fax: 604-681-1049

Email: iccc2009@icsevents.com

Website: www.meeti-ics.com

Oncology

November 09-12, 2009 South Africa / Cape Town

11TH WORLD CONGRESS OF THE INTERNATIONAL UNION AGAINST SEXUALLY TRANSMITTED INFECTIONS.

Contact: Dr Somesh Gupta, IUSTI

Tel: 011-44-23-8082-5152

Fax: 011-44-23-8082-5122

Website: www.iusti.org

Infectious Disease / Obstetrics/Gynecology / Urology

November 09-11, 2009 Saudi Arabia / Riyadh
OTOLARYNGOLOGY-HEAD & NECK SURGERY
INTERNATIONAL CONVENTION
Contact: National Guard Health Affairs
Tel: 011-966-1-252-0088 ext. 12769
Fax: 011-966-1-252-0040
Email: orlconvention@ngha.med.sa
Website: www.orl-ksa.com
Otolaryngology / Surgery

November 12-15, 2009 India / Bangalore
10TH WORLD CONGRESS OF WORLD ASSOCIATION FOR PSYCHOSOCIAL REHABILITATION
Contact: Prof. T. Murali, Congress President
Tel: 011-91-80-2699-5281 or 011-91-80-2699-5296
Fax: 011-91-80-2656-4830 or 011-91-80-2656-2121
Email: muralithyloth@gmail.com
Website: www.wapr2009.org
Psychiatry

November 12-14, 2009 Canada / Ontario / Toronto
3RD WORLD CONGRESS ON DISORDERS OF SEXUAL DEVELOPMENT
Contact: The Learning Institute, Hospital for Sick Children
Tel: 416-813-8911
Email: li.conferences@sickkids.ca
Website: www.sickkids.ca/cme
Endocrinology / Genetics / Legal/Ethics / Obstetrics/Gynecology / Psychiatry / Urology

November 12-14, 2009 Hungary / Budapest
1ST CONGRESS OF FATTY LIVER & METABOLIC SYNDROME
Contact: Edina Barabas, Akademiai Kiado
Tel: 011-36-1-464-8213
Website: www.fattyliver.hu
Other Specialties

November 12-14, 2009 Spain / Barcelona
2ND CONGRESS OF THE INTERNATIONAL DERMOSCOPY SOCIETY
Contact: Servicios Basicos de Congresos, General Secretariat
Tel: 011-34-690-846-097
Fax: 011-34-93-205-7239
Email: sbc@sbc-congresos.com
Website: www.dermoscopy-ids.org
Dermatology

November 12-13, 2009 USA / New York / New York
6TH INTERNATIONAL CONFERENCE: REVITALIZING HEALTH CARE
Contact: Laura Yasso, Society for Integrative Oncology
Tel: 212-305-3334 **Fax:** 212-781-6047
Email: ly136@columbia.edu
Website: www.integrativeonc.org
Oncology

November 13-15, 2009 Mexico / San Jose Del Cabo
2ND INTERNATIONAL CONGRESS ON EXACERBATIONS OF AIRWAY DISEASE
Contact: The Macrae Group
Tel: 212-988-7732 **Fax:** 212-717-1222
Email: TheMacraeGroup@comcast.net
Website: themacraegroup.com
Immunology/Allergy

November 17-20, 2009 Thailand / Bangkok
11TH WORLD CONGRESS OF PEDIATRIC DERMATOLOGY
Contact: Liraz Bregman, Kenes International
Tel: 011-41-22-908-0488
Fax: 011-41-22-732-2850
Email: wcpd@kenes.com
Website: www.kenes.com/wcpd
Dermatology

November 19-22, 2009 Spain / Barcelona
6TH INTERNATIONAL CONGRESS ON VASCULAR DEMENTIA
Contact: Liraz Bregman, Kenes International
Tel: 011-41-22-908-0488
Fax: 011-41-22-906-9140
Email: vascular@kenes.com
Website: www.kenes.com/vascular2009
Geriatrics / Neurology

November 19-22, 2009 Argentina / Buenos Aires
6TH WORLD CONGRESS OF THE WORLD SOCIETY FOR PEDIATRIC INFECTIOUS DISEASES
Contact: Liraz Bregman, Kenes International
Tel: 011-41-22-908-0488
Fax: 011-41-22-732-2850
Email: wspid@kenes.com
Website: www.kenes.com/wspid2009
Infectious Disease / Pediatrics

November 20-21, 2009 Turkey / Istanbul
3RD INTERNATIONAL CONGRESS ON ONSET
SCOLIOSIS & GROWING SPINE

Contact: BroadWater Inc.
Tel: 630-681-1040 ext. 311
Fax: 630-682-5811
Email: cgill@broad-water.com
Website: www.growingspine.org
Neurology / Orthopedics / Surgery

November 22-29, 2009 Spain / Barcelona
CARDIOLOGY UPDATE IN PRIMARY CARE MEDI-
CINE WESTERN MEDITERRANEAN CRUISE

Contact: Orly Light, MCE Conferences
Tel: 888-533-9031
Fax: 858-777-5588
Email: info@mceconferences.com
Website: www.MCEconferences.com
Family Medicine / General Medicine

November 25-27, 2009 Spain / Barcelona
INTERNATIONAL JOINT MEETING ON THORACIC
SURGERY

Contact: Acto Serveis
Tel: 011-34-93-755-2382
Fax: 011-34-93-755-3383
Website: www.thoracicsurgery2009.org
Surgery

November 26-28, 2009 Poland / Lodz
2ND JOINT EUROPEAN CONFERENCE ON PUBLIC
HEALTH

Contact: Polish Association of Public Health
Tel: 011-48-42-631-4504
Fax: 011-48-42-656-8331
Email: robert@imp.lodz.pl
Website: www.eupha.org
Other Specialties

November 27-29, 2009 Spain / Barcelona
2ND EUROPEAN MULTIDISCIPLINARY MEETING
ON UROLOGICAL CANCERS

Contact: Ms Monique Oosterwijk, Congress
Consultants BV
Tel: 011-31-26-389-1751
Fax: 011-31-26-389-1752
Email: emuc-
meeting2009@congressconsultants.com
Website: www.emucbarcelona2009.org
Oncology / Radiology/Imaging / Urology

**December 02-06, 2009 USA / Florida / Lake
Buena Vista**

6TH ANNUAL INTERNATIONAL PEDIATRIC
ORTHOPAEDIC SYMPOSIUM
Contact: Customer Service, American Academy of
Orthopaedic Surgeons
Tel: 800-626-6726 (US & Canada) or 847-823-7186
Fax: 847-823-8125
Email: custserv@aaos.org
Website: www3.aaos.org/education/courses/cours-
es.cfm
Orthopedics / Pediatrics

December 03-06, 2009 Italy / Rome
8TH INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON OCULAR
PHARMACOLOGY & THERAPEUTICS
Contact: Paragon Conventions, Secretariat
Tel: 011-44-22-533-0948 Fax: 011-44-22-580-2953
Email: oishay@isopt2009.com
Website: www.isopt2009.com
Ophthalmology

December 03-07, 2009 Mexico / Cancun
40TH UNION WORLD CONFERENCE ON LUNG
HEALTH
Contact: International Union Against Tuberculosis &
Lung Disease
Tel: 011-33-43-299-087 Fax: 011-33-53-108-554
Email: cancun2009@theunion.org
Website: www.worldlunghealth.org
Respirology

December 06-10, 2009 Argentina / Buenos Aires
XXI WORLD ALLERGY CONGRESS
Contact: Mariú Denovi
Tel: 011-54-11-4777-9449
Fax: 011-54-11-4771-1536
Email: info@worldallergy2009.com
Website: www.worldallergy2009.com
Immunology/Allergy

December 07-11, 2009 Egypt / Cairo
44TH ANNUAL CONGRESS OF EGYPTIAN URO-
LOGICAL ASSOCIATION (EUA) IN CONJUNCTION
WITH EUROPEAN ASSOCIATION OF UROLOGY
Contact: EUA Office, Congress Secretariat
Tel: 011-20-2-577-6717
Fax: 011-20-2-578-0588
Website: www.uroegypt.org
Urology

December 07-10, 2009 Israel / Jerusalem
4TH INTERNATIONAL JERUSALEM CONFERENCE
ON HEALTH POLICY
Contact: Israel National Institute for Health Policy
Research
Tel: 011-97-23-530-3516 Fax: 011-97-23-530-3520
Email: dinad@israelhpr.health.gov.il
Website: www.israelhpr.org.il/english or nihp.p-digit.com
Infectious Disease

December 09-12, 2009 Spain / Madrid
EUROECHO 2009
Contact: Euroecho Secretariat
Tel: 011-33-4-92-947-600
Fax: 011-33-4-92-947-601
Email: available through website
Website: www.escardio.org
Cardiology

December 09-12, 2009 USA / Nevada / Las Vegas
17TH ANNUAL WORLD CONGRESS ON ANTI-
AGING MEDICINE & REGNERATIVE BIOMEDICAL
TECHNOLOGIES
Contact: In US, WorldHealthNet, elsewhere Matt
Thompson
Tel: 011-44-20-8846-2906
Email: event@worldhealth.net (US) or
mthompson@tarsus.co.uk (elsewhere)
Website: www.worldhealth.net
Other Specialties

December 10-12, 2009 Spain / Valencia
2ND INTERNATIONAL CONFERENCE ON FIXED
COMBINATION IN THE TREATMENT OF HYPER-
TENSION, DYSLIPIDEMIA & DIABETES MELLITUS
Contact: Paragon Conventions
Tel: 011-41-22-533-0948 Fax: 011-41-22-580-2953
Email: rkatzir@paragon-conventions.com
Website: www.paragon-conventions.com/fixed09
Cardiology / Endocrinology / Other Specialties

December 11-12, 2009 Belgium / Brussels
EUROPEAN FOOT & ANKLE SOCIETY (EFAS) WIN-
TER SYMPOSIUM
Contact: EFAS Secretariat
Tel: 011-353-1-230-2591 Fax: 011-353-1-230-2594
Email: efas@eventplus.ie
Website: www.efas.co.uk
Orthopedics

**December 13-16, 2009 USA / Florida / Miami
Beach**
18TH WFN WORLD CONGRESS ON PARKINSON'S
DISEASE & OTHER MOVEMENT DISORDERS
Contact: Peter Sewell, Kenes International
Tel: 011-41-22-908-0488
Fax: 011-41-22-732-2850
Email: calendar@kenes.com
Website: www.kenes.com/parkinson
Neurology / Other Specialties

January 08-11, 2010 France / Paris
2010 ANNUAL INTERNATIONAL MASTER COURSE
ON AGING SKIN (IMCAS)
Contact: IMCAS Organizing Secretariat
Tel: 011-33-1-4640-2828 Fax: 011-33-1-4070-9240
Email: imcascongress@wanadoo.fr
Website: www.imcasweb.com
Dermatology / Plastic Surgery

**January 20-22, 2010 USA / Louisiana / New
Orleans**
12TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON DIALY-
SIS: ADVANCES IN CKD 2010
Contact: Renal Research Institute
Tel: 212-360-4900 Fax: 212-360-7233
Email: available through website
Website: www.renalresearch.com
Nephrology

January 28-30, 2010 China / Hong Kong
1ST INTERNATIONAL CONGRESS ON ABDOMINAL
OBESITY
Contact: Kenes International
Tel: 011-41-22-908-0488
Fax: 011-41-22-906-9140
Email: abob@kenes.com
Website: www.kenes.com/abdominal-obesity
Biochemistry / Endocrinology / Internal Medicine

**February 01-04, 2010 United Arab Emirates /
Dubai**
2ND INTERNATIONAL CONFERENCE ON DRUG
DISCOVERY & THERAPY
Contact: Atif Hussain, Eureka Science
Tel: 011-92-21-481-4553
Email: marketing@icddt.com
Website: www.icddt.com
Clinical Pharmacology / Family Medicine / General
Medicine / Internal Medicine

February 04-07, 2010 Czech Republic / Prague
9TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON NEW
TRENDS IN IMMUNOSUPPRESSION &
IMMUNOTHERAPY

Contact: Kenes International
Tel: 011-41-22-908-0488
Fax: 011-41-22-906-9140
Email: immuno@kenes.com
Website: www.kenes.com/immuno
Immunology/Allergy

February 18-21, 2010 Turkey / Istanbul
2ND WORLD CONGRESS ON CONTROVERSIES IN
CARDIOVASCULAR DISEASE

Contact: Comtecmed, Congress Secretariat
Tel: 011-972-3-566-6166
Email: ccare@comtecmed.com
Website: www.comtecmed.com/ccare/2010
Cardiology

February 18-21, 2010 USA / Florida / Palm Beach
5TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON OCULAR
INFECTIONS

Contact: Hila Dayan, Paragon Conventions
Tel: 011-41-22-747-7930
Fax: 011-41-22-580-2953
Email: hdayan@paragon-conventions.com
Website: www.paragon-conventions.com
Ophthalmology

February 18-21, 2010 USA / Florida / St. Petersburg

2010 ANNUAL MEETING OF INTERNATIONAL
SOCIETY FOR THE STUDY OF WOMEN'S SEXUAL
HEALTH (ISSWSH)

Contact: ISSWSH
Tel: 847-517-7225
Fax: 847-517-7229
Email: info@isswsh.org
Website: www.isswsh.org/meetings
Obstetrics/Gynecology

February 24-27, 2010 USA / District of Columbia / Washington

3RD INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON FOCAL
THERAPY & IMAGING OF PROSTATE & KIDNEY
CANCER

Contact: Mary Ruemker, Duke University

Email: mary.ruemker@duke.edu
Website: www.cancer.duke.edu
Oncology / Radiology/Imaging / Urology

February 24-26, 2010 USA / Texas / San Antonio
2010 INTERNATIONAL STROKE CONFERENCE

Contact: American Heart Association National Center
Tel: 888-242-2453 or 214-570-5935
Fax: 214-706-5262

Email: strokeconference@heart.org
Website: strokeconference.americanheart.org
Cardiology / Emergency Medicine / Neurology

February 25-28, 2010 Germany / Munich
2010 INTERNATIONAL CONFERENCE ON EARLY
DISEASE DETECTION AND PREVENTION

Contact: Paragon Conventions
Tel: 011-41-22-533-0948
Fax: 011-41-22-580-2953
Email: eddp2009@paragon-conventions.com
Website: www.paragon-conventions.com/eddp2009
Cardiology / Clinical Pharmacology / Endocrinology /
Internal Medicine / Nephrology / Other Specialties

February 25-28, 2010 Greece / Athens
3RD WORLD CONGRESS ON CONTROVERSIES IN
UROLOGY

Contact: Comtecmed, Congress Secretariat
Tel: 011-972-3-566-6166
Email: cury@comtecmed.com
Website: www.comtecmed.com/cury
Urology

February 27-March 02, 2010 Germany / Munich
18TH EPA EUROPEAN CONGRESS OF PSYCHIA-
TRY

Contact: Liraz Bregman, Kenes International
Tel: 011-41-22-908-0488
Fax: 011-41-22-732-2850
Email: epa2010@kenes.com
Website: www.kenes.com/epa
Neurology / Psychiatry

deksketoprofen trometamol **Dexomen[®] 25**

**ANALGETIK
BRZOG I SNAŽNOG DEJSTVA**

ARTROZA (GONARTHRISIS)

LUMBAGO

TRAUMA (LUKSACIJA, DISTORZIJA ZGLOBA)

DISMENOREJA

DENTALGIJA

 BERLIN-CHEMIE
MENARINI

Za obavijesti o indikacijama, mjerama opreza i neželjenim efektima posavjetujte se sa ljekarom ili farmaceutom.

*Najveće domaće
iskustvo sa jednim
lekom*

-   *efikasno*
-   *sigurno*
-   *protektivno*
-   *ispitano*

Jedan je original